

ปีที่ 2 ฉบับที่ 8 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2550

คุณธรรม

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาภาพลักษณ์แผ่นดินเกิดคุณธรรม
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

1

พลังจิตอาสา พัฒนาชุมชนพัฒนาชาติ

ประยงค์ รณรงค์
ปราชญ์ชาวบ้าน รางวัลแมกไซไซ
สมาชิกคุณธรรมฯ
ครั้งที่ 3 เติบโตแล้ว
ตามไปดูเต็กกา
ทำฝายกันน้ำที่แม่สะเรียง

พลังจิตอาสา

เข้าสู่หน้าฝนเต็มรูปแบบแล้ว ก็ขอให้น้องๆ และคุณผู้อ่านทุกท่านรักษาสุขภาพด้วยนะคะ เพราะฝนฟ้าทุกวันนี้ ดูจะรุนแรงขึ้นทุกปี ขาวน้ำป่าไหลหลากมีให้เห็นอยู่บ่อยๆ นอกจากระวังสุขภาพแล้ว น้องๆ ที่อยู่ต่างจังหวัดคงจะต้องระวังเรื่องน้ำท่วมฉับพลันอีกกรณีหนึ่งด้วย

ฉบับนี้เราพาไปตะลุยกันถึงถิ่นดอยสูง สัมผัสความงดงามของน้ำใจผู้คนที่เต็มไปด้วยพลังแห่งจิตอาสา ไม่ว่าจะเป็นเด็กตัวเล็กตัวน้อยถึงวัยรุ่นและชาวชุมชนล้วนร่วมแรงร่วมใจกันทำกิจกรรมจิตอาสาอย่างน่าชื่นชม ไม่ว่าจะเป็นการช่วยกันทำฝายกั้นน้ำของเด็กๆ และชาวชุมชนที่ห้วยโพธิ์ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน การดูแลผู้ป่วยและผู้สูงอายุของเด็กที่แม่มิม อ.แม่มิม จ.เชียงใหม่ การร่วมกวาดถนนและดูแลลำน้ำจืดของเด็กแม่จ๋อง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ การสอนหนังสือในไร่ส้มของเด็กศิษย์เก่าบ้านลาน อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีรายงานการขับเคลื่อนงานสมัชชาจังหวัดและสมัชชาภาคอย่างละเอียดียบ ใครอยู่พื้นที่ไหนก็ไปร่วมงานในพื้นที่นั้นได้เลยนะคะ

ส่วนคอลัมน์อื่นๆ ก็เข้มข้นเช่นเคย โดยเฉพาะ **“หนึ่งในร้อย”** ที่เจาะใจคุณประยงค์ วรรณรงค์ ปราชญ์ชาวบ้าน รางวัลแมกไซไซมาให้อ่านกันอย่างจุใจ เชิญติดตาม เนื้อหาสาระดีๆ ที่เลือกสรรแล้วสำหรับคุณผู้อ่านได้แล้วค่ะ

บรรณาธิการ

สารบัญ

- 2 ยินดีต้อนรับ : พลังจิตอาสา
- 3 เรียนรู้จากพ่อ : คุณธรรม 4 ประการ คำสอนแห่งความรัก - สามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้สังคมเป็นสุข
- 6 เรื่องเล่าขาวดี
- 8 ต่อสายตรง
- 10 จุดประกาย : สมัชชาคุณธรรมและตลาดนัดคุณธรรม ระดับจังหวัดและระดับภาค เริ่มแล้ววันนี้
- 14 เจาะใจขยายผล : เยี่ยมโรงเรียนต้นแบบ ภาคเหนือ - ภาคอีสาน เด่นทั้งจิตอาสาและความพอเพียง
- 18 หนึ่งในร้อย : ประยงค์ วรรณรงค์ ปราชญ์ชาวบ้าน รางวัลแมกไซไซ ผู้ไม่เคยคิดเกษียณจากงานพัฒนา
- 22 สื่อสีขาว : วารสารลายเส้นสีรุ้ง VDO Streaming สื่อดีๆ ของคนคุณธรรม
- 24 คุณยายดอกท้อ : ภูมิคุ้มกันคุณธรรมบกพร่อง
- 26 สดจากพื้นที่ : จากกระบอกไม้ไผ่สู่สื่อการออมยอดฮิต
- 27 สนุกกับน้องดี-เดีย
- 28 ปฏิทินคุณธรรม
- 29 คุยกับบ.ก.
- 30 เด็กไทยไฟดี : ตามไปดูเด็กๆ ทำฝายกั้นน้ำที่แม่สะเรียง
- 32 แผนที่ความดี : สนธิชัย สมเกต ครูวิถีพุทธต้นแบบ

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

อ.ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม
อ.นราทิพย์ พุ่มทรัพย์
แก้ว วิฑูรย์เอียร

กองบรรณาธิการ

อังคณา เชาววิวัฒนาพานิช	ประมวด บุญมา
วิไลวรรณ ถักไทย	ณัฐกฤตา หิรัญสุข
ศศิธร เล็กสุขศรี	สุชาดา นกอยู่
วิมล ผิวอ่อน	ศรีวิไล นวลขาว
ประกอบ นวลขาว	ศิริวรรณ ดวงกลมไพบูลย์
สมชาย มนตรีศรีศักดิ์	วันวิสาข์ รอดเจริญ
พงศธร ไวเชิงคำ	บัณฑิต วรรณสุ
ณัฐบุรินทร์เดชวิริยะชาติ	อนุสรณ์ ปัทมะสังข์
ปรีณธร บุญเนตร	อมรรัตน์ อีร์สรพรเพชญ์
ครรชิต ปิตะภา	พิพัฒน์ เพชรจิโรจน์
วชิราวุธ ชวงษ์วาน	รัตใจ เปี้ยแก้ว
สุษุมล มลิวัลย์	นิพล ธนธัญญา
วรลักษณ์ สุขสละ	

จัดทำต้นฉบับ ออกแบบ จัดพิมพ์

บริษัท สไตล์ครีเอทีฟแฮนด์ จำกัด
โทร. 0 2945 8051-6 โทรสาร 0 2945 8057
E-mail : stylecreative@yahoo.com

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม)
เลขที่ 69/16-17 อาคารวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล (CMMU)
ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0 2644 9900 โทรสาร 0 2644 4901-2
www.moralcenter.or.th

*ขอเขียนในวารสารนี้เป็นที่กระส่วนตัวของผู้เขียน
ศูนย์คุณธรรมไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป

คุณธรรม 4 ประการ

คำสอนแห่งความรัก - สามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้สังคมเป็นสุข

“คุณธรรม 4 ประการนี้ ถ้าแต่ละคนพยายามปลูกฝังและบำรุงให้เจริญงอกขึ้นโดยทั่วกัน แล้วจะช่วยให้ประเทศชาติบังเกิดความสุข ความร่มเย็นและมีโอกาสที่จะปรับปรุงพัฒนาให้มั่นคงก้าวหน้าต่อไปได้ดังประสงค์

ประการแรก คือ การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตัวเอง รู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

ประการที่สอง คือ การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกจิตใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ความดีนั้น

ประการที่สาม คือ การอดทน อดกลั้น และอดออมไม่ประพฤติล่วงความสัตย์สุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด

ประการที่สี่ คือ การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง”

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในคราวสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี พ.ศ.2525

“คุณธรรมซึ่งเป็นที่ตั้งของความรักความสามัคคี ที่ทำให้คนไทยเราสามารถร่วมมือร่วมใจกันรักษาและพัฒนาชาติ บ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองสืบต่อกันไปได้ตลอดรอดฝั่ง

ประการแรก คือ การที่ทุกคนคิด พูด ทำ ด้วยความเมตตา มุ่งดี มุ่งเจริญต่อกัน

ประการที่สอง คือ การที่แต่ละคนต่างช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ประสานงาน ประสานประโยชน์กัน ให้งานที่ทำสำเร็จผล ทั้งแก่ตน แก่ผู้อื่น และกับประเทศชาติ

ประการที่สาม คือ การที่ทุกคนประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในความสุจริต ในกฎกติกาและในระเบียบแบบแผน โดยเท่าเทียมเสมอกัน

ประการที่สี่ คือ การที่ต่างคนต่างพยายามทำความดีความเห็นของตนให้ถูกต้องเที่ยงตรง และมั่นคงอยู่ในเหตุในผล หากความคิดจิตใจ และการประพฤติปฏิบัติที่ลงรอยเดียวกันในทางที่ดี ที่เจริญนี้ ยังมีพร้อมมูลในกายในใจของคนไทย ก็มั่นใจได้ว่า ประเทศชาติไทยจะดำรงมั่นคงอยู่ตลอดไปได้”

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในพระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี
วันที่ 9 มิถุนายน 2549

การน้อมนำพระราชดำรัส
ไปสู่การกระทำ
ที่เป็นรูปธรรมนี้
สามารถเริ่มได้ด้วย
การให้ทุกคนทำตามหน้าที่
ของตัวเองก่อน

คำสอนที่ในหลวงทรงพระราชดำรัสให้พวกเราฟังนั้นมีไม่ปอยนิก **“คุณธรรม 4 ประการ”** เป็นหลักคำสอนหนึ่งที่พระองค์ท่านทรงพระราชดำรัสไว้ในวโรกาสสำคัญถึง 2 ครั้ง ครั้งแรกในคราวสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี เมื่อปี พ.ศ.2525 ส่วนครั้งที่สองในพระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2549 ซึ่งใจความสำคัญในคำสอนทั้งสองครั้งนั้น ไม่ได้ผิดเพี้ยนเปลี่ยนความหมายจากความตั้งใจเดิมของพระองค์ เพียงแค่ต่างวาระและโอกาสเท่านั้น

จากคำสอน...น้อมนำสู่แนวทางปฏิบัติ

หลังจากจบพระราชดำรัสของพระองค์ท่านในงานพระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปีแล้ว เสียงตะโกนโห่ร้องด้วยความยินดีว่า “ทรงพระเจริญ” ที่ดังกึกก้องขึ้นพร้อมกันทั่วประเทศ เป็นคำที่เปล่งออกมาด้วยความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันนั้น เปรียบเสมือนคำมั่นสัญญาที่พวกเราชาวไทยได้ถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระองค์ท่านว่า เราทุกคนพร้อมจะน้อมนำกระแสพระราชดำรัสไปปฏิบัติเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

จากวันนั้นมา **“คุณธรรม 4 ประการ”** ก็ถูกพูดถึงมากขึ้น ทั้งหน่วยงานของรัฐ

เอกชน สถานศึกษา หรือแม้แต่ประชาชนคนรากหญ้าธรรมดา ก็ให้ความสำคัญที่จะปฏิบัติตามพระบรมราโชวาทของพระองค์ ด้วยการรณรงค์ให้ทุกคนปฏิบัติหน้าที่และดำเนินชีวิต โดยยึดหลักคุณธรรม 4 ประการเป็นตัวตั้ง ซึ่งการประพฤติปฏิบัติก็ต่างกันไป มีทั้งการอบรมพนักงานในองค์กร การประกอบกิจกรรมทำความดีในวันสำคัญ การจัดแสดงบอร์ดคุณธรรม 4 ประการตามสถานที่ต่างๆ เพื่อปลูกกระแสให้คนเกิดการตื่นตัวที่จะทำความดีกันเพิ่มขึ้น

การดำเนินชีวิตตามพระราชดำรัสทั้ง 4 ประการนั้น เป็นคุณธรรมที่เราทุกคน ทุกศาสนาสามารถปฏิบัติได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ ซึ่งการน้อมนำพระราชดำรัสไปสู่การกระทำที่เป็นรูปธรรมนี้ สามารถเริ่มได้ด้วยการให้ทุกคนทำตามหน้าที่ของตัวเองก่อน ทำด้วยความเคารพ ไม่คดโกงหรือหวังผลประโยชน์เอาเปรียบใคร มีเมตตาต่อเพื่อนร่วมสังคมด้วยการช่วยเหลือเกื้อกูลกันเท่าที่กำลังจะทำได้ และที่สำคัญต้องปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความรักและสามัคคี ไม่ทะเลาะวิวาท หรือเอาความคิดเห็นของตัวเองเป็นใหญ่ ต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วย

พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล

ครูชบ ยอดแก้ว

นายสุนัย เศรษฐบุญสร้าง

ยกตัวอย่างเช่น **นักเรียนหรือนักศึกษา** ก็ต้องตั้งใจเรียนหนังสือ เชื่อฟังคำสั่งสอนและเคารพพ่อแม่ ครูอาจารย์ ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่ซ่องแวงกับยาเสพติด ขณะเดียวกันต้องช่วยดึงเพื่อนให้ห่างไกลจากอบายมุข เพียงเท่านั้นเยาวชนไทยก็จะเป็นคนที่มีคุณธรรมได้ ซึ่งต้องเริ่มปลูกฝังคุณธรรมตั้งแต่พวกเขายังเป็นเด็ก เมื่อเติบโตขึ้นไม่ว่าจะทำงานในสายอาชีพใดก็จะต้องทำให้หน่วยงานนั้นองค์กรนั้นมีแต่ความเจริญ ส่งผลถึงสังคมเจริญ และประเทศชาติเจริญในที่สุด

คุณธรรม 4 ประการ...สร้างสังคมเข้มแข็ง

ด้วยความห่วงใยที่พระองค์ท่านมีต่อพวกเราชาวไทย จากสถานการณ์บ้านเมืองที่ระส่ำระสายอยู่ตลอดเวลา ทำให้สังคมอ่อนแอ กระแสการพัฒนาและสร้างชุมชนเข้มแข็งตามแนวพระราชดำริจึงเกิดขึ้น

บุคคลที่มีความสำคัญในบ้านเมืองหลายท่าน ได้หยิบยกพระราชดำรัสของพระองค์ขึ้นมาพูดให้พวกเราทุกคนเกิดความตระหนักในหน้าที่ที่ต้องร่วมกันรับผิดชอบอยู่บ่อยครั้ง

พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ ได้บรรยายพิเศษเรื่อง “ตามรอยพระยุคลบาทกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศของทหารอาชีพ” ให้แก่นักเรียนนายเรืออากาศชั้นปีที่ 1 - 4 นักศึกษาวิทยาลัยการทัพอากาศ นักเรียนโรงเรียนเสนาธิการทหาร

อากาศ เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2549 ฟังว่า พระบรมราชาบาทที่พระองค์ทรงรับสั่งว่า ความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นพื้นฐานของความดีทุกอย่าง ดังนั้น การที่จะพัฒนาประเทศ ต้องพัฒนาตนเองก่อน คนที่จะพัฒนาตนเอง จะต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรม และจริยธรรม ถ้าใครไม่มี 4 อย่างนี้ก็ไม่สามารถพัฒนาตนเองได้ ถ้าพัฒนาตนเองไม่ได้ ก็พัฒนาประเทศไม่ได้ ที่จำเป็นต้องพูดเรื่องคุณธรรม จริยธรรมบ่อยครั้งเพราะถ้าเราไม่พูดคำ 4 คำนี้บ่อยครั้ง ก็เหมือนเราไม่สนใจในพระบรมราชาบาท

ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา กล่าวว่ พระองค์ท่านได้ทรงรับสั่งอย่างแจ่มชัดว่าไม่ทรงปรารถนาที่จะมีบทบาทในการเป็นผู้รักษาแผ่นดินเพียงพระองค์เดียว แต่หน้าที่ในการรักษาแผ่นดินเป็นของทุกคน อยากให้ทุกคนกลับไปอ่านเรื่องคุณธรรมที่ทรงพระราชดำรัสไว้ 4 ประการ ถ้าทำได้ประชาชนทุกหมู่เหล่าจะได้ประโยชน์สุขและบ้านเมืองจะกลับเข้าสู่ความสงบ ตามที่พระองค์ได้รับสั่งไว้

ปราชญ์ชาวบ้านอย่าง ครูชบ ยอดแก้ว สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ก็เป็นอีกคนหนึ่งให้ความสำคัญในเรื่องนี้และแสดงความคิดเห็นว่า การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน จำเป็นต้องมีการพัฒนามาตรการและเครื่องมือให้ถูกทาง โดยทำให้คนมีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งควรยึดในพระราชดำรัสของพระบาท

ที่จะพัฒนาตนเอง
จะต้องมีความซื่อสัตย์
สุจริต มีคุณธรรม
และจริยธรรม

ถ้าใครไม่มี 4 อย่างนี้
ก็ไม่สามารถพัฒนาตนเองได้

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 4 ประการ ได้แก่ 1. การรักษาสัตย์ 2. ฝึกใจตนเองให้ทำแต่ความดี 3. อดทน อดกลั้น และ อดออม และ 4. ละวางทุจริตหรือประโยชน์ส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม อย่างน้อยก็เริ่มจากคุณธรรมในตัวเอง และสร้างความเป็นธรรมในสังคมไปในเวลาเดียวกัน

ถ้าจะขยายความแนวทางปฏิบัติคุณธรรม 4 ประการให้ครอบคลุมและชัดเจนขึ้น ต้องลองอ่านงานเขียนของนายสุนัย เศรษฐบุญสร้าง รักษาการประธานคณะกรรมการติดตามและพัฒนายุทธศาสตร์ศูนย์คุณธรรม ที่เขียนไว้ในหนังสือ “กระบวนการวิเคราะห์และปฏิบัติตามแนวพระบรมราชาบาทคุณธรรม 4 ประการ” ได้พูดถึงแนวทางการประพฤติปฏิบัติตามพระบรมราชาบาท 7 ขั้นตอน คือ 1. การจับประเด็นปัญหา 2. การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา 3. การกำหนดขอบเขตเป้าหมายในการแก้ไขปัญหา 4. การกำหนดสิ่งที่ตั้งใจจะปฏิบัติ 5. การดำรงความมุ่งหมาย 6. การอดทนอดกลั้น และ 7. การปล่อยชีวิตสู่อิสรภาพ

“คุณธรรม 4 ประการ” จึงเป็นคุณธรรมอันเป็นที่ตั้งของความรักความสามัคคี ที่ทำให้คนไทยสามารถร่วมมือร่วมใจกันรักษา และพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองสืบต่อไปได้

(พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี)

ศูนย์คุณธรรมร่วมงานมหกรรมนักอ่าน ออกบูธเผยแพร่สื่อคุณธรรมสู่สังคม

เมื่อวันที่ 13-17 มิถุนายน ที่ผ่านมา กระทรวงศึกษาธิการได้จัดงานมหกรรมนักอ่านขึ้น ที่อาคาร 9 ศูนย์แสดงสินค้าอิมแพ็ค เมืองทองธานี เพื่อดำเนินการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านไปสู่ประชาชนทุกระดับซึ่งประกอบด้วย 7 กิจกรรม ดังนี้ **นิทรรศการของกระทรวงศึกษาธิการ เมืองห้องสมุดสมัยใหม่** ที่จำลองห้องสมุดตามลักษณะบุคคล อาทิ คนวัยใส คนรักอ่าน เป็นต้น **เมืองไอที** เป็นการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่ **เมืองนักอ่าน** เป็นการจัดนิทรรศการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

เวทีจัดกิจกรรม การอบรมสัมมนาแก่ครูบรรณารักษ์ ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และบุคคลทั่วไป และจำหน่ายหนังสือราคาประหยัดทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน

ทางศูนย์คุณธรรมได้ร่วมไปออกบูธเพื่อประชาสัมพันธ์ผลงานสื่อสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออื่นๆ ที่มีสาระให้ผู้สนใจเข้ามาเยี่ยมชมบูธซึ่งถือเป็นการเผยแพร่คุณธรรมผ่านสื่อต่างๆ ที่เด็กและเยาวชนนักอ่านสามารถซึมซับเรื่องของคุณธรรมไปพร้อมๆ กับนิสัยรักการอ่านด้วย

เครือข่ายพิทลุง ขับเคลื่อนกิจกรรมคุณธรรม สู่เยาวชนอย่างต่อเนื่อง

“โครงการเยาวชนเรียนรู้คุณธรรมความดี” ที่ จ.พิทลุง ได้ดำเนินกิจกรรมที่มุ่งเน้นคุณธรรมให้เยาวชนร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากศูนย์คุณธรรม สำนักงานสนับสนุนส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ปปส.) ภาค 9 รวมทั้งองค์กรชุมชน เพื่อขับเคลื่อนพลังแห่งคุณธรรมลงสู่เยาวชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมหนึ่งที่น่าสนใจ คือ **ค่ายคนดีกับการสร้างสุข** เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนให้เยาวชนอายุตั้งแต่ 9-21 ปี จำนวน 50 คน มาเรียนรู้คุณธรรมจากการเทศนาธรรมของพระสงฆ์และผู้รู้ในพื้นที่เพื่อใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต จากนั้นจะให้เยาวชนร่วมกันหาคนดีในชุมชนแล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน โดยการจัดเวทีให้เยาวชนที่ไปเข้าค่ายฯ มาสรุปความรู้ที่ได้รับจากพระสงฆ์และคนดีที่ไปค้นพบในชุมชน รวมทั้งเรียนรู้วิธีการปรับใช้แนวทางการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขและมีคุณธรรมได้ต่อไป

นอกจากนี้ยังมีอีก 3 กิจกรรมที่ทำต่อเนื่องกันมา คือ **การศึกษาวิถีชุมชนครั้งที่ 1 และ 2 การนำเสนอหลังลงสำรวจในแปลงปลูกผักของคนดี และสุดท้าย ค่ายตามรอยพ่อ รักชุมชน สู่สังคมสร้างสุข** ซึ่งทุกกิจกรรมจะเน้นการปลูกฝัง ปลูกจิตสำนึก ให้เยาวชนและคนในชุมชนมีคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิต เพื่อต้องการสร้างสังคมให้เป็นสุขอย่างยั่งยืน

รู้โทษ รู้เท่าทัน รู้ป้องกันอบายมุข

เมื่อวันที่ 14-16 มิ.ย.ที่ผ่านมา ชมรมพุทธศาสตร์สากล ในอุปถัมภ์พระราชมิ่งคลาจารย์ ร่วมกับ บริษัท NPC Human Development จัดโครงการค่ายคุณธรรมเครือข่ายครู องค์กรนักเรียนเฉลิมพระเกียรติ ณ ห้องพุทธางกูร อาคารชมรมพุทธศาสตร์สากลฯ เพื่อสร้างค่านิยมเรื่องการอยู่อย่างพอเพียงไม่พึ่งพาเหล่านุหรี โดยมุ่งเน้นให้เกิด

ความร่วมมือระหว่างครูและนักเรียนในการพัฒนาคุณธรรม เพื่อให้เยาวชนรู้โทษ รู้เท่าทัน รู้ป้องกันภัยจากอบายมุขและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สื่อลามก ฯลฯ อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 280 คน ประกอบด้วย อาจารย์และนักเรียน โดยมีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 40 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เบญจมพิตรราชวิทยาลัย เป็นต้น ในช่วง living in style มีนายประพุทธ กำลังเอก ให้เกียรติมาเป็นวิทยากรพิเศษ เรื่องเคล็ดลับแห่งความสำเร็จของชีวิต แบ่งเป็นการบรรยายธรรมสำหรับครู เรื่อง ครูดีที่โลกรอ และแนวทางการพัฒนาโรงเรียนด้วยคุณธรรม และการบรรยายธรรมสำหรับนักเรียน ในหัวข้อต่างๆ เช่น พระในบ้าน การคบเพื่อน เป้าหมายชีวิตและการพัฒนาดตนเอง นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ประกอบด้วยฐานคุณธรรมสำหรับนักเรียน เพื่อเรียนรู้การบริหารตน บริหารคน บริหารงาน การฝึกกิจวัตรประจำวัน การส่งเสริมสุขภาพ รวมถึงกิจกรรม Workshop แนวทางการพัฒนาคุณธรรมภายในโรงเรียน

LIVING IN STYLE

ดีอจี จับมือ

ชาวเมืองทองนิเวศน์ ร่วมปลูกต้นไม้ คลายภาวะโลกร้อน

เมื่อเร็วๆ นี้ มูลนิธิพุทธดีอจีได้หวั่น
แห่งประเทศไทย ร่วมกับชาวหมู่บ้านเมือง
ทองนิเวศน์ 1 จัดกิจกรรมร่วมคลายภาวะโลก
ร้อน โดยมีอาสาสมัครจากมูลนิธิดีอจีมูลนิธิ
พุทธดีอจีได้หวั่นแห่งประเทศไทย กรรมการ
สมาคมเมืองทองนิเวศน์ 1 ลูกบ้านในหมู่บ้าน
ทุกครัวเรือน นักเรียนนายร้อยตำรวจ
สามพราน และเด็กชายจากบ้านกาญจนา
ภิเษก ร่วมมือร่วมใจกันปรับพื้นที่และพัฒนาที่
รกร้างข้างบ้าน รอบทะเลสาบ สนามเด็กเล่น
และสวนสุขภาพ ด้วยการปลูกไม้ดอก
ไม้ประดับ รวมทั้งไม้ยืนต้น เพื่อสร้างสวน
หย่อมไว้สำหรับเป็นที่พักผ่อนของคนใน
หมู่บ้าน

นอกจากนี้ยังมีการแนะนำเทคนิคการ
สร้างพื้นที่รกร้างข้างบ้านให้เป็นพื้นที่สีเขียว
การทำ “สวนผัก หมอนורתน์” โดยทีมงาน
เขตหลักสี่ การสร้าง “รั้วสีเขียว รั้วงามข้าง
บ้านคุณ” โดยครอบครัวเชียงคำใหม่ และ
ยังมีการแจกพันธุ์ไม้ อาทิ ยางนา ลำดวน
พิกุล และเหลืองปรีดิยาทร เพื่อให้แต่ละ
ครอบครัวนำไปปลูกในพื้นที่ของตัวเอง
กิจกรรมของหมู่บ้านนี้จึงถือเป็นตัวอย่าง
ที่ช่วยแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ทีเดียว

11 โรงเรียนร่วมรับรางวัล โครงการเศรษฐกิจพอเพียงเชิงคุณธรรม

เมื่อวันที่ 4 ก.ค. ที่ผ่านมา อิสลาม
วิทยาลัยแห่งประเทศไทยได้รับการสนับสนุน
จากศูนย์คุณธรรม จัดงาน “นิทรรศการ
เศรษฐกิจพอเพียงเชิงคุณธรรมและมอบรางวัล
แก่โรงเรียนที่ชนะการประกวดโครงการฯ”
ทั้ง 11 โรงเรียน โดยนายสมนึก การิมิ
ศึกษาธิการเขตทุ่งครุ เป็นผู้มอบรางวัล
ที่หอประชุมอาคารอเนกประสงค์ อิสลาม
วิทยาลัยแห่งประเทศไทย

หลังจากที่มีการจัดการประกวดและ
ตัดสินโครงการฯไปแล้วเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน
ที่ผ่านมา จึงได้โครงการจาก 11 โรงเรียนที่
ได้รับรางวัลดังต่อไปนี้ โครงการธนาคารขยะ
ของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ได้รับ
รางวัลชนะเลิศอันดับ 1 โครงการที่ได้รับ
รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 มี 2 โครงการ
ได้แก่ โครงการรับประทานอาหารไม่เหลือเศษ
ของ ร.ร.สตรีวัดอัสสัมชัญ และโครงการ
วิชาชีพเพิ่มคุณค่าของ ร.ร.ปัญญาารคุณ
โครงการที่ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2

มี 2 โครงการ ได้แก่ โครงการเปิดโลกกว้าง
สู่การเรียนรู้ด้วยเศรษฐกิจพอเพียงของ
ร.ร.แจรงร้อนวิทยา และ โครงการเสริม
ชีวิตองเท้ามหัศจรรย์ของ ร.ร.ราชวินิตบางแค
ปานท่า ส่วนอีก 6 ร.ร.ได้รับรางวัลชมเชย ได้แก่
ร.ร.ราษฎร์บูรณะ (มุขมหมัดอุทิศ) ร.ร.ทวี
วัฒนา ร.ร.ฤทธิณรงค์รอน ร.ร.ศึกษานารีวิทยา
ร.ร.มัธยมวัดสิงห์ และ ร.ร.สตรีวัดระฆัง

ในงานมีการบรรยายการขับเคลื่อนงาน
เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอิสลามวิทยาลัย
โดยคณะครูอาจารย์ อาทิ คุณครูดอน หงษ์ทอง
ผู้รับผิดชอบโครงการธนาคารขยะ คุณครูชัยวุฒิ
ชั่วคราว ผู้รับผิดชอบสวนเกษตรเศรษฐกิจ
พอเพียง คุณครูนันทรา วรระชะ ผู้รับผิดชอบ
โครงการเยาวชนสานฝันปั้นน้ำใจสู่สังคม
(กิจกรรมจิตอาสา) และยังมีการจัด
นิทรรศการแสดงผลงานของโครงการจากทั้ง
11 ร.ร. บริเวณหอประชุมฯ เพื่อให้คณะครู
อาจารย์ นักเรียน และผู้สนใจได้เดินชม
โครงการต่างๆ ได้อีกด้วย

ผลสำรวจคุณธรรมทั่วประเทศ คนกรุงเทพฯ ระดับคุณธรรมต่ำ

เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม ที่ผ่านมา
ศูนย์คุณธรรมร่วมกับศูนย์วิจัยเอแบคโพลล์
ทำการสำรวจเรื่อง “สำรวจสถานการณ์
คุณธรรมของประชาชนในสังคมไทย”
โดยศึกษาจากตัวชี้วัดคุณธรรม จริยธรรมทั้ง
6 ด้าน ได้แก่ วินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต
สติสัมปชัญญะ จิตอาสา และ ขยันหมั่นเพียร
เก็บข้อมูลจากประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป
ที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ
จำนวน 4,545 ตัวอย่าง ซึ่งทำการสำรวจใน
ระหว่างวันที่ 1-20 มิถุนายน 2550
จากการสำรวจพบว่า คุณธรรมจริยธรรม
ทั้ง 6 ด้าน มีคะแนนรวมเท่ากับ 67.3 จาก

100 คะแนน และพบว่าคุณธรรมจริยธรรมที่
มีระดับสูงสุด คือ จิตอาสา มีค่าคะแนนเท่า
กับ 72.8 ส่วนคุณธรรมจริยธรรมที่มีระดับต่ำ
สุด คือ สติสัมปชัญญะ มีค่าคะแนนเท่ากับ
63.7
นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัย
อยู่ในพื้นที่ต่างจังหวัดมีคุณธรรมสูงกว่ากลุ่ม
ตัวอย่างในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
โดยกลุ่มตัวอย่างภาคอีสานมีคุณธรรมสูงกว่า
ภาคอื่นๆ
ส่วนกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑลมีคุณธรรมจริยธรรมโดยรวมต่ำกว่า
ภาคอื่น

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุพบว่า
กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 40-49 ปี
มีคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่ากลุ่มอื่น มีคะแนน
เท่ากับ 68.2 คะแนน นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่ม
ตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มี
คุณธรรมต่ำกว่าระดับอื่นๆ ส่วนตัวอย่างที่มี
ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีคุณธรรม
สูงกว่าระดับอื่น โดยมีคะแนนเท่ากับ 68.5
คะแนน สำหรับอาชีพที่มีคุณธรรมจริยธรรม
สูงกว่าอาชีพอื่นๆ พบว่า อาชีพค้าขาย
มีคุณธรรมสูงกว่าอาชีพอื่นส่วนนักเรียน
นักศึกษา มีคุณธรรมต่ำกว่าอาชีพอื่น

ขับเคลื่อนแล้วกิจกรรมด้านจิตอาสาเพื่อสังคม

เมื่อวันที่ 21 พ.ค. ถึง 3 มิ.ย. 50 ที่ผ่านมา นายสมปอง ใจดีเฉย หัวหน้าโครงการเสริมสร้างและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในกลุ่มเยาวชน โดยการเสริมหนุนจากศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม ได้ออกไปเปิดเวทีชุมชนเพื่อร่วมฟังความคิดเห็นของคณะครู ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พระสงฆ์ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา สภาวัฒนธรรมและเยาวชน ในการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนกิจกรรมด้านจิตอาสาเพื่อสังคม ทั้งนี้ได้ร่วมกันร่างกิจกรรมของโครงการที่จะดำเนินการในปี 2550 ทั้ง 4 โรงเรียนอีกด้วย ดังนี้

ร.ร.อนุบาลตราด จ.ตราด ศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบด้านการส่งเสริมเด็กดีมีคุณธรรม ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมเด็กดีมีคุณธรรม ได้แก่ การฝึกสมาธิพัฒนาจิต กิจกรรมออมวันละ 1 บาท การทำบันทึกรับผิดชอบตนเอง ครอบครัวและสังคม อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการลด ละ เลิก สิ่งเสพติด การประกวดแข่งขันทางสุนทรียภาพด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา กิจกรรมปลูกป่าและศึกษาความสำคัญและความหลากหลายทางชีวภาพของป่าชายเลน (ป่าท่าตะเภา-ป่าชายเลนบ้านปากคลองน้ำเขียว) การจัดตั้งชมรมยุวชนจิตอาสา รวมทั้งการจัดเวทีเยาวชนคนดี คนเก่ง คนกล้า เป็นต้น

ร.ร.ตันบกราษฎร์บำรุง จ.ตรัง ศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบด้านการเสริมสร้างเด็กดีมีวินัย ดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างการมีวินัยในโรงเรียน ครอบครัว การออม/ออมความดี การ

เยี่ยมเยียนครอบครัวเสริมสร้างเด็กดีมีวินัย รวมถึงกิจกรรมยุวชนจิตอาสา เป็นการเสริมสร้างการมีวินัยในการแบ่งปันความดีและกิจกรรมเวทีเยาวชนคนดี คนเก่ง คนกล้า เป็นต้น

ร.ร.บ้านหนองตาป่ง จ.กาญจนบุรี ศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบด้านจิตอาสาเพื่อสังคม ดำเนินกิจกรรมครูอาสา ชุมชนอาสา ยุวชนจิตอาสา และรวมพลังจิตอาสา โดยการให้คณะครูร่วมกันหมุนเวียนดูแลนักเรียนทุกระดับชั้น เพื่อทราบถึงปัญหาและแนวทางการป้องกันได้ทันเวลาที่ในส่วนของวัดจะจัดค่ายคุณธรรมจริยธรรม ด้วยการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์กับโรงเรียน เช่น การทำความสะอาด วัด เป็นต้น

ร.ร.บ้านห้วยไผ่ จ.แม่ฮ่องสอน ศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบด้านการอนุรักษ์ป่าชุมชน ดำเนินการจัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้รูปแบบต่างๆ เช่น การปลูกป่าทดแทน การทำฝายชะลอความชุ่มชื้น (ฝายแม้ว : Check Dam) การทำแนวกันไฟ การเข้าค่ายอบรมพัฒนาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ การเข้าค่ายสายใยครอบครัวอนุรักษ์ป่า เป็นต้น เพื่อให้เยาวชนมีความรู้ เจตคติ และจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่าชุมชน เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้สำหรับบุคคลหรือหน่วยงานที่สนใจต่อไป

ทั้งนี้ ตลอดระยะเวลาของการเปิดเวทีจนปิดเวทีทั้ง 4 โรงเรียน บรรยากาศเต็มไปด้วยความอบอุ่นและเป็นกันเอง ได้รับความร่วมมือจากผู้ที่มาเข้าร่วมโครงการเป็นอย่างดี

ผู้ทรงคุณวุฒิชี้

งานวิจัย: ติได้ต้องผ่านการคัดกรอง

เมื่อวันที่ 5 ก.ค. ที่ศูนย์คุณธรรม ณ ห้องประชุม 1 ชั้น 16 นางสาวนราทิพย์ พุ่มทรัพย์ ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม พร้อมด้วยคณะผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 7 คน ประกอบด้วย รศ.บุญนำ ทานสัมฤทธิ์ รศ.ดร.พฤทธิศิริบรรณพิทักษ์ ดร.เจื้อจันท์ จงสถิตอยู่ รศ.ดร.เชิดศักดิ์ ไชวาสินธุ์ ผศ.ดร.รสสุคนธ์ มกรมณี รศ.ดร.กานดา พุนลาภทวี และอาจารย์มณฑริกา วิฑูรชาติ ได้ร่วมกันประชุมพิจารณาว่ารายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ 2 โครงการ คือ 1.โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรม กรณีศึกษาโรงเรียนรุ่งอรุณ โดยมูลนิธิโรงเรียนรุ่งอรุณและคณะ 2.โครงการศึกษาแนวทางการปลูกจิตสำนึกคุณธรรมผ่านระบบการศึกษา กรณีศึกษา มูลนิธิพุทธอภัยใจได้หวัน โดยพระเดิมแท้ ชาวหินฟ้าและคณะ เพื่อทำการวิจัยโรงเรียนต้นแบบที่นำหลักพุทธศาสนามาใช้กับกระบวนการสอนของโรงเรียนผ่านคณะครู การมีส่วนร่วมของเด็กและผู้ปกครอง

โดยเสียงส่วนใหญ่ของที่ประชุมมีมติเห็นสอดคล้องกันว่าทั้ง 2 โครงการนั้นยังต้องปรับปรุง เช่น การตั้งชื่อเรื่องกับเนื้อหาไม่สัมพันธ์กัน ปรับปรุงเนื้อหาเพราะไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เนื้อหาส่วนใหญ่ซ้ำกันทำให้ผู้อ่านสับสนภาพประกอบควรใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหา อีกทั้งบุคคลอ้างอิงควรใส่ชื่อ-สกุลให้ชัดเจนไม่ควรใช้ชื่อเล่นหรือใช้คำย่อ รวมถึงการนิยามศัพท์ที่น้อยเกินไป เป็นต้น

ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิต่างชื่นชมคณะผู้วิจัยว่าถึงแม้จะมีระยะเวลาในการทำงานน้อย แต่ผลงานที่ออกมาหากปรับปรุงเพียงเล็กน้อย งานวิจัยก็จะมีคุณภาพมากขึ้น

นรต.จิตอาสาพัฒนาคุณธรรมสานสัมพันธ์ชุมชน

เมื่อวันที่ 17 ก.ค. ที่ผ่านมา นางสาวนราทิพย์ พุ่มทรัพย์ ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม) ร่วมกับ พล.ต.ท.พงศพิศ พงษ์เจริญ ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ (ผบช.ร.นรต.) จ.นครปฐม ได้ร่วมกันจัดโครงการ “นรต.จิตอาสาพัฒนาคุณธรรมสานสัมพันธ์ชุมชน” โดยนำนักเรียนนายร้อยตำรวจ (นรต.) ชั้นปีที่ 1 มาบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ที่โรงพยาบาล 4 แห่ง คือ รพ.นครปฐม รพ.หลวงพ่อเป็น รพ.สามพราน และ รพ.กระทู้มแบน ตั้งแต่เวลา 09.00 - 16.00 น. เพื่อฝึกให้ นรต.เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรัก ความเมตตา กรุณา รู้จักเสียสละ รวมถึงสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างนรต. กับชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน สถานสงเคราะห์ของรัฐและหน่วยงานอื่นๆ ก่อนที่จะออกไปปฏิบัติงานจริง

โดยแบ่งเป็น 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมนรต.จิตอาสาสัมผัสปัญหาชุมชนและกิจกรรมเสริมสร้างจิตอาสาเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม แบ่งเป็น 2 ช่วงคือ ช่วงเช้า นรต.ชั้นปีที่ 1 ทุกคนได้เข้าช่วยเหลือการปฏิบัติงานของแพทย์และพยาบาลตามตึกผู้ป่วยต่างๆและชมรมดนตรีสากลจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจบรรเลง ขับกล่อมให้กับผู้ป่วยด้วย ช่วงบ่ายร่วมกันทำการพัฒนาอาคาร บริเวณรือบูต้อาคารและพื้นที่ภายในเขตของโรงพยาบาล ทั้งนี้โรงเรียนนายร้อยตำรวจยังได้นำรองเท้าและผ้าขนหนูไปแจกจ่ายให้กับผู้ป่วยตามตึกต่างๆ อีกด้วย

ขณะเดียวกันทีมถ่ายทำสารคดีจากสถานีโทรทัศน์ดาว์ญจากได้วันได้ร่วมถ่ายทำ เพื่อเผยแพร่กิจกรรมดีๆ ไปยังเครือข่ายข่ายกว่า 53 ประเทศทั่วโลก

ประชุมแกนนำองค์กรจิตอาสา และต้อนรับ CEO มูลนิธิพุทธฉือจี้

ศูนย์คุณธรรมร่วมประชุมกลุ่มแกนนำองค์กร ทั้ง 7 รุ่นที่ได้ไปศึกษาดูงานด้านจิตอาสาที่มูลนิธิพุทธฉือจี้ พร้อมให้การต้อนรับคณะผู้บริหารจากมูลนิธิพุทธฉือจี้ ประเทศไต้หวัน ที่เดินทางมาเยือนไทย ที่โรงแรมดิเอมเมอรอล รัชดา เมื่อเร็วๆ นี้ โดยมีนายไพฑูริย์ วัฒนศิริธรรม รองนายกรัฐมนตรี (ที่ 4 จากซ้าย) นางสาวนราทิพย์ พุ่มทรัพย์ ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม (ที่ 3 จากซ้าย) พล.ต.ท.พงศ์พิศ พงษ์เจริญ ผู้อำนวยการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ (ที่ 2 จากซ้าย) มร.หวาง ซือ เสียน CEO มูลนิธิพุทธฉือจี้ (ที่ 2 จากขวา) พล.อ.อ.วีรวิท คงศักดิ์ คณะกรรมการการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ขวาสุด) มาร่วมเป็นเกียรติในพิธีต้อนรับพร้อมถ่ายภาพร่วมกัน

สรรหา พอ.ศูนย์คุณธรรมคนใหม่

หลังจากที่ศูนย์คุณธรรมก่อตั้งมาครบ 3 ปี นางสาวนราทิพย์ พุ่มทรัพย์ ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรมคนปัจจุบัน จะครบวาระการทำงานในสิ้นเดือนกันยายนนี้ จึงจำเป็นต้องสรรหาผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรมคนใหม่ ผู้สนใจประสงค์สมัครเข้ารับการคัดเลือก ให้ยื่นใบสมัครและเอกสารประกอบปิดผนึกแยกกันในแต่ละชุด จำนวน 12 ชุด ถึงประธานคณะกรรมการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินและสอภามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 0 2644 9900 ในวันและเวลาทำการ 08.30-17.00 น. ตั้งแต่วันที่ 27 กรกฎาคม 2550 ถึงวันที่ 10 สิงหาคม 2550 โดยมีเงื่อนไขการจ้างผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม มีวาระอยู่ในตำแหน่งไม่เกิน 4 ปี ผู้สนใจติดต่อขอรับแบบฟอร์มใบสมัครได้ที่ศูนย์ส่งเสริมพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรมหรือดาวน์โหลดใบสมัครได้ที่ www.moralcenter.or.th

อบรม นร. กิ่งอังกทอง 63 โรงเรียนเสริมคุณธรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

เด็กและเยาวชน และสภานักเรียน จ.อ่างทอง จัดการอบรมธรรมสังฆจริยชน โดยเชิญพระอาจารย์สุริยนต์ ภาณุจนรังสี

และสามเณรชณะภักย์ คล้ายมณีหาญ ทีมพระวิทยากรจากวัดป่าโมกข์วรวิหาร มาบรรยายและร่วมทำกิจกรรมกับนักเรียนชั้น ป.4-ม.3 โรงเรียนวัดแก้วกระจ่าง จำนวน 185 คน และ นร. ชั้น ม.1-ม.6 โรงเรียนรวิหัววิทยาคม จำนวน 245 คน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและสามารถนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

กิจกรรมที่สำคัญในการอบรมครั้งนี้คือ การให้นักเรียนจับกลุ่มช่วยกันถอดองค์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับจากการอบรม โดยถ่ายทอดออกมาเป็นภาพวาดและส่งตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอว่าพวกเขาจะนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างไร หลังจากนั้นนักเรียนทุกคนจะได้รับสมุดบันทึกความดี ไปบันทึกกิจกรรมดีๆ ที่แต่ละคนทำตลอดภาคเรียนปี 2550

นักเรียนที่เข้ารับการอบรมจะนำความรู้ที่ได้รับกลับไปต่อยอดขยายผลอย่างไร ลองฟังจากปากพวกเขาดู น้องแพ้ง เด็กชายสันตะชัย จักสาร อายุ 10 ปี นักเรียนชั้นป. 4 โรงเรียนวัดแก้วกระจ่าง อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง เล่าความรู้สึกหลังจากร่วมทำกิจกรรมว่า “ได้รับความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงที่นำไปใช้ได้ กลับไปที่บ้านก็จะช่วยประหยัดไฟ ประหยัดน้ำ และประหยัดเงิน ใช้ทุกอย่างเท่าที่จำเป็นครับ”

ส่วนประธานนักเรียน น้องแพรว เด็กหญิงแพรวพรรณณี ชื่นอุรา อายุ 13 ปี นักเรียนชั้นม.2 จากโรงเรียนรวิหัววิทยาคม อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง เล่าถึงความรู้สึกหลังจากร่วมทำกิจกรรมว่า “กิจกรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ อย่างการออม เราจะใช้ชื่อของเท่าที่จำเป็น จะไม่ใช้ฟุ่มเฟือย”

เมื่อการจัดธรรมสังฆจริยชนสายอบรมครบ 63 โรงเรียนทั่วทั้งจ.อ่างทองเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะมีการจัดโครงการระยะที่ 2 เป็นการต่อยอดงานคุณธรรม โดยให้ทุกโรงเรียนทำโครงการเชิงคุณธรรมขึ้นมาโรงเรียนละ 1 โครงการ เพื่อนำมาประกวดแข่งขันและร่วมจัดแสดงผลงานในนิทรรศการที่จะจัดในวันที่ 5 ธันวาคม 2550 ต่อไป

เมื่อวันที่ 6 ก.ค. ที่ผ่านมา ศูนย์คุณธรรมลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมการดำเนินงานของโครงการกองทัพธรรม กองทัพไทย ร่วมสร้างสังคมคุณธรรมนำความรู้ ธรรมสังฆจริยชน “หลักพุทธธรรม นำพุทธบุตร จุดประกายชีวิต ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง” ที่ศูนย์คุณธรรมให้การสนับสนุนงบประมาณแก่ศูนย์คุณธรรม จ.อ่างทอง ร่วมกับสภา

ลမ်းบูชาคุณธรรม และตลาดนัดคุณธรรม ระดับจังหวัดและระดับภาค เริ่มแล้ววันนี้

ที่ผ่านมาศูนย์คุณธรรม ได้จัดงาน ลမ်းบูชาคุณธรรมแห่งชาติและตลาดนัดคุณธรรมต่อเนื่องกันมา 2 ปีแล้ว ตั้งแต่ ปี 2548 โดยจัดในส่วนกลาง คือ ที่ กรุงเทพมหานคร ปี 2549 จัดกระจายไปตามภาคต่างๆ คือ ภาคเหนือ 9 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 11 จังหวัด ภาคกลาง 5 จังหวัด ภาคใต้ 11 จังหวัด และได้มีการสรุปเป็นเจตนารมณ์ออกมาว่าด้วยการสร้างสังคมแห่งความรู้ รัก สามัคคี อยู่ดีมีสุข แต่มาในปี 2550 จะเปลี่ยนมาจัดงานลမ်းบูชาคุณธรรม

ระดับจังหวัดและจัดงานลမ်းบูชาคุณธรรมระดับภาค โดยความร่วมมือขององค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม กระจายไปทั่วประเทศ เพื่อเปิดโอกาสให้เครือข่ายองค์กรภาคีได้พัฒนาความรู้ และศักยภาพในการทำงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ร่วมมือกัน ดำเนินการพัฒนาคุณธรรม รวบรวม ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในระดับภูมิภาค นำไปสู่การประชุม ลမ်းบูชาคุณธรรมระดับชาติและเผยแพร่ กิจกรรมด้านคุณธรรมต่อสาธารณะ เพื่อ

เป็นการขยายเครือข่ายด้านคุณธรรม จริยธรรมให้กว้างขึ้น โดยดำเนินการภายใต้กรอบปฏิญญาคุณธรรม ที่ได้จากงาน ลမ်းบูชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 2 ว่า ด้วยการสร้างสังคมแห่งความรู้ รัก สามัคคี อยู่ดีมีสุข เป็นแนวทางในการ ขับเคลื่อนงานคุณธรรม

ซึ่งในขณะนี้แต่ละจังหวัด แต่ละภาค ได้มีการประชุมหารือถึงรายละเอียดของ เนื้อหางานทั้งการจัดลမ်းบูชา ระดับ จังหวัดและระดับภาค ว่าแต่ละจังหวัด และภาคจะมีการขับเคลื่อนงานกัน

อย่างไร โดยมีการประชุมหารือในแต่ละภาคไปแล้วดังนี้

วันที่ 7 มิถุนายน 2550 ประชุมพิจารณากรอบแนวทางการประเมินผลการจัดสัมมนาคุณธรรมและตลาดนัดคุณธรรม ระดับจังหวัดและระดับภาคทั้ง 4 ภาค ที่ศูนย์คุณธรรม เพื่อนำเสนอแผนการดำเนินงานและการจัดสัมมนาในแต่ละภูมิภาค

วันที่ 21-22 มิถุนายน ภาคอีสานมีการประชุมสร้างความเข้าใจตัวแทนพื้นที่ การขับเคลื่อนงานพัฒนาคุณธรรมระดับตำบล 25 ตำบล ที่ศูนย์ฝึกอบรมชลประทานที่ 6 จังหวัดขอนแก่น

วันที่ 23 มิถุนายน ภาคกลางประชุมเตรียมจัดสัมมนาภาคกลาง ร่วมกับคณะทำงานสัมมนาจังหวัดและภาคที่โรงแรมไกลด์เอ็นท์ อินท์ จังหวัดราชบุรี เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานของทั้ง 28 จังหวัด

วันที่ 25 มิถุนายน ภาคใต้มีการประชุมกำหนดกลไกการขับเคลื่อนงานสัมมนา ระดับจังหวัดและระดับภาค ที่ห้องประชุมมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา และเมื่อวันที่ 27 มิถุนายนที่ผ่านมา มีการประชุมรายงานความคืบหน้าการจัดงานสัมมนา ของทั้ง 4 ภาค ที่ศูนย์คุณธรรม

การดำเนินการขับเคลื่อนงานที่ภาคเหนือ นั้น มีความชัดเจนในเรื่องของการกำหนดค่านิยมในการจัดสัมมนาคุณธรรมภาคเหนือว่าเป็นเวที เป็นกระบวนการ เป็นขบวนการ ที่เป็นพื้นที่สาธารณะให้ทุกคนได้มีที่ยืนในสังคม ได้เสนอความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดและองค์ความรู้ต่างๆ ระหว่างเครือข่ายภาคี สัมมนาคุณธรรมของภาคเหนือ จึงเป็นเหมือนเครื่องมือในการขับเคลื่อนให้เกิดสังคมคุณธรรมตามความหมายของแต่ละพื้นที่ การจัดสัมมนาของภาคเหนือจะมีรูปแบบเป็นเวทีสัมมนา โดยรวบรวมประเด็นเรื่องต่างๆ ทั้ง 15 จังหวัดเข้าด้วยกัน และมีลานสัมมนาใช้เป็นสถานที่จัดนิทรรศการงานที่แต่ละพื้นที่ทำ โดยมีขั้นตอนการทำงาน 5 ขั้นตอน คือ

1. การเตรียมการ
2. กระบวนการจัดการแผนคุณธรรม
3. กระบวนการเสนอแผนต่อบท. เป็นเวทีสัมมนาพื้นที่
4. กระบวนการเอเออาร์ คือ ถอดบทเรียน สรุปบทเรียน และ
5. เป็นกระบวนการขยายผลสู่เวที สัมมนาจังหวัดและภาค

การจัดสัมมนา ของภาคกลางมีลักษณะการดำเนินงานเพื่อประสานความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการตามบริบทพื้นที่ และถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้สนใจ โดยเชื่อมโยงประสานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชน ทุกพื้นที่ ทุกภูมิภาค ด้วยการจัดนิทรรศการและกิจกรรมต่างๆ เมื่อดำเนินการตามกรอบที่ว่าแล้วก็จะทำรายงานสรุปการประชุมพร้อมข้อเสนอแนะระดับจังหวัดและระดับภาค ในภาคกลางจะมีพื้นที่ที่จัดสัมมนา อยู่ 28 จังหวัด และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณธรรมระดับตำบล ให้เป็นพื้นที่ต้นแบบด้านคุณธรรมใน 22 ตำบล โดยแบ่งการทำงานออกเป็น 3 โซน ได้แก่โซนตะวันออก โซนตะวันตก และโซนกลาง เพื่อให้การติดตามการทำงานในแต่ละพื้นที่ทำได้ง่ายขึ้น

ส่วนในภาคอีสานนั้น เป็นการดำเนินการจัดสัมมนาภายใต้เครือข่ายแผนแม่บทภาคอีสานทั้ง 19 จังหวัด จะผลักดันให้เกิดพื้นที่รูปธรรมต้นแบบระดับตำบล 25 ตำบล โดย จะมีการจัดกิจกรรมในเชิงลึก ซึ่งเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องแก้ปัญหาของแต่ละจังหวัดตามบริบทของพื้นที่ อย่างที่บุรีรัมย์จะเน้นไปที่การแก้ไขปัญหาเรื่องเยาวชน ที่โคราชจะเน้นไปในเรื่องการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ในแต่ละจังหวัดจะกำหนดประเด็นในการจัดงานสัมมนา ระดับ

ศัพท์สมัชชานำรู้

คุณธรรม

หมายถึง สิ่งที่มีคุณค่า มีประโยชน์ เป็นความดีงาม เป็นมโนธรรม เป็นเครื่องประดับประคองใจให้เกิดยึดความซื่อ ถ้วนาน ใฝ่ความดี และเป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกผิดชอบ เกิดจิตสำนึกที่ดีมีความสงบเย็นภายใน

ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมห้องการศึกษา 7 “ยุทธศาสตร์การศึกษาที่เน้นคุณธรรมนำความรู้” สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2549 หน้า 7-8

จริยธรรม

หมายถึง สิ่งที่พึงปฏิบัติ มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคม เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม เกิดความสงบร่มเย็นเป็นสุข เกิดความรักสามัคคี เกิดความอบอุ่น มั่นคงและปลอดภัยในการดำรงชีวิต เช่น ศิลธรรม กฎหมาย ธรรมเนียม ประเพณี เป็นต้น

ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมห้องการศึกษา 7 “ยุทธศาสตร์การศึกษาที่เน้นคุณธรรมนำความรู้” สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2549 หน้า 8

สมัยชา

หมายถึง กระบวนการที่ต้องดำเนินต่อเนื่อง โดยสมาชิกทุกคน และทุกองค์กรต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกันและกัน และมีการทำความเข้าใจในการปฏิบัติงานต่อเนื่องตามข้อตกลงและเจตนารมณ์ร่วมกัน เป้าหมายขั้นต้นของการจัดสัมมนาใหญ่ คือ การรวมพลัง การประสานความคิด การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งวิชาการ การกำหนดข้อตกลงร่วมกัน

ที่มา : รายงานการวิจัย โครงการวิจัยการประเมินโครงการสัมมนาคุณธรรมแห่งชาติและตลาดนัดคุณธรรม ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : ศูนย์คุณธรรม 2549 หน้า 26

จังหวัดและระดับภาคของออกตัวเองต่อไป
สุดท้ายเป็นการทำงานของภาคใต้
ที่เน้นในเรื่องของประเด็นการทำงานที่เริ่ม
จากระดับครอบครัว ชุมชน และสังคม
สุดท้ายก็จะผลักดันกระบวนการให้เข้าไป
สู่ชุมชนธรรมาภิบาล โดย ในส่วนสมาชิก
จังหวัด และพื้นที่คุณธรรมก็จะมีการนำไป
จัดแสดงในเวทีภาคด้วย ในด้านอื่นของ
ภาคใต้นั้นกำลังปรับให้เข้ากับแผนงาน
ของโครงการอยู่

นอกจากนี้ในแต่ละภาคยังมีประเด็น
สำคัญอยู่ที่พื้นที่คุณธรรมต้นแบบระดับ
ตำบล ที่จะต้องมีการขับเคลื่อนงานร่วม
ไปกับทางจังหวัดภาคในแต่ละภาคด้วย
ซึ่งจะมีการประชุมคณะกรรมการบริหาร
โครงการและประชุมชี้แจงสร้างความ
เข้าใจกับตัวแทนในพื้นที่ เพื่อติดตามงาน
และเตรียมพร้อมในการจัดสมาชิก

ระดับจังหวัดและระดับภาค อย่างพื้นที่
คุณธรรมต้นแบบในภาคอีสานนั้นมี
25 ตำบล ก็จะมีการทำกิจกรรมคุณธรรม
ต่างๆ เช่น แผนที่คนดี สื่อความดี
ผู้นำแบบอย่าง เกือบอวมวันละบาท และ
ละเลิกอบายมุข ซึ่งแต่ละภาคก็จะมี
กำหนดกิจกรรมของตัวเองไปตามบริบท
เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ของแต่ละพื้นที่
โดยใช้ประเด็นคุณธรรมมาเป็นตัว
ขับเคลื่อนงาน

ในการร่วมกันจัดสมาชิกคุณธรรม
ระดับจังหวัดและสมาชิกคุณธรรมและ
ตลาดนัดคุณธรรมระดับภาคของ
เครือข่ายภาคนี้ ถือเป็นงานยิ่งใหญ่
อีกงานหนึ่งที่สามารถปลุกกระแสสังคม
คุณธรรมให้ขับเคลื่อนต่อไปในสังคมไทย
ได้อย่างยั่งยืน

สมาชิก 4 ภาค ลบตัวแล้ว

พร้อมขับเคลื่อนงานระดับจังหวัดสู่ระดับภาค

นายโชคชัย สมันตรัฐ ตัวแทน
ผู้ประสานงานภาคอีสาน “ภาคอีสานมี
การประชุมคณะกรรมการบริหารและที่ปรึกษา
โครงการ ประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจ
กับแกนนำในพื้นที่ที่ได้จัดสมาชิกคุณธรรม
และประชุมกรรมการทั้งภาคอีสาน
ที่วัดโพธิ์ศิลา ต.เปือย อ.ลืออำนาจ
จ.อำนาจเจริญ หลังจากนั้นเป็นการ
ประชุมตัวแทนพื้นที่ 19 จังหวัด 25 ตำบล
เพื่อสร้างความเข้าใจการจัดสมาชิก
ร่วมกัน” ทั้งนี้สมาชิกภาคอีสานจัด
วันที่ 25-27 ต.ค. 2550 ณ วัดโพธิ์ศิลา
อ.ลืออำนาจ จ.อำนาจเจริญ

นายทวีศักดิ์ สุทธิรัตน์ ตัวแทน
ผู้ประสานงานภาคใต้ “เมื่อวันที่ 25
มิถุนายนที่ผ่านมา ผอ.นราทิพย์ได้ไปช่วย
ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อคณะ
ทำงานมาก ผลการประชุมหรือในวันนั้น
ทำให้ได้คณะกรรมการทำงานระดับภาค
ชัดเจนมากขึ้น และมีการเพิ่มทีมติดตาม
ประเมินผลเข้ามาด้วย ส่วนการจัดสมาชิก
ในแต่ละจังหวัดกำลังอยู่ในช่วงประชุม
ปรึกษาหารือกันอยู่ คงจะได้ผลสรุปเร็วๆ

นี้” ทั้งนี้สมาชิกภาคใต้ จัดวันที่ 12-14
ต.ค. 2550 ณ จังหวัดกระบี่

นายวิเชียร คุตตวิธ ตัวแทน
ผู้ประสานงานภาคกลาง “ภาคกลางมี 28
จังหวัด แบ่งการทำงานออกเป็น 3 โซน
บางโซนจะสามารถกำหนดวันที่จัด
สมาชิก จังหวัดได้ ในวันที่ 23 สิงหาคม
จะประชุมโซนตะวันออก ที่ศูนย์สาธาณสุข
มูลฐาน จ.ชลบุรี วันที่ 25 สิงหาคม ประชุม
โซนตะวันตก ที่ศูนย์อนามัยที่ 4 จังหวัด
ราชบุรี และวันที่ 26 สิงหาคม ประชุม
โซนภาคกลาง ที่จังหวัดอยุธยา เพื่อ
ประชุมเตรียมงานสมาชิก จังหวัดส่วน
เรื่องประเด็นในการจัดตั้งขอไปพูดคุย
กับคณะทำงานก่อน” ทั้งนี้สมาชิกภาค
กลางจะจัดวันที่ 18-20 ต.ค. 2550
ณ โรงแรมเนชั่น อ.เมือง จ.ราชบุรี

นายสุรพงษ์ พรหมเท้า ตัวแทน
ผู้ประสานงานภาคเหนือ “เมื่อวันที่ 23-
24 มิถุนายน ที่ผ่านมา ได้ประชุมพื้นที่
ที่จะจัดสมาชิกจังหวัดและพื้นที่รูปธรรม
มาประชุมร่วมกัน มีการพูดคุยสรุปความ
คิดเห็น ให้ค่านิยมสมาชิกคุณธรรมภาค
เหนือว่าเป็นเวที เป็นกระบวนการ ที่เป็น
พื้นที่สาธารณะให้ทุกคนได้มีที่ยืนในสังคม

เราจะกำหนดแนวทาง ทิศทาง และ
นโยบายแล้วเดินไปพร้อมกัน เรื่องวัน
และเวลาจัดงานก็ประชุมตกลงกัน
เรียบร้อยแล้ว” ทั้งนี้สมาชิกภาคเหนือ
จะจัดวันที่ 5-7 ต.ค. 2550 ณ โรงแรม
ไพลิน และสวนชมนานเฉลิมพระเกียรติ
อ.เมือง จ.พิษณุโลก

นางสาวนราทิพย์ พุ่มทรัพย์
ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม “ควร
จะประชุมหารือเรื่องประเด็นในการจัดให้
ชัดเจน และฝากให้นำเรื่องพ.ร.บ.ส่งเสริม
คุณธรรมไปพูดคุยกันด้วยว่าถ้าเรามี
พ.ร.บ. ตัวนี้แล้วจะมีข้อดีอย่างไร เพราะ
เป็นเรื่องที่ประชาชนต้องมีส่วนร่วม”

ศ.ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย “ให้แต่ละ
ภาคหานักวิจัยพื้นที่จังหวัดละ 1 คน เพื่อ
จะมาทำงานร่วมกับทีมนักวิจัยหลัก
คุณสมบัติที่ต้องการคือ ขยัน มีความ
สนใจที่จะเรียนรู้ทางวิชาการ และมีความ
รับผิดชอบ จริงๆ แล้วอ่านออกเขียน
หนังสือได้น่าจะพอ แล้วจะอบรมถ่าย
ทอดเรื่องการเขียนงานวิจัยต่างๆ ให้ 3 วัน
อยากได้คนในพื้นที่เพราะจะรู้จักพื้นที่ที่สุด
และใช้ภาษาถ่ายทอดงานต่างๆ ให้คนใน
พื้นที่เข้าใจได้ง่าย”

กำหนดการจัดงานสัปดาห์คุณธรรมและตลาดนัดคุณธรรมครั้งที่ 3 ปี 2550 (ระดับจังหวัดและระดับภาค)

ภาคเหนือ

ที่	จังหวัด	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	สถานที่	
1.	แม่ฮ่องสอน	16				ห้องประชุมศาลากลาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	
2.	น่าน		25			วัดอรุณวาส และ ศูนย์การ ศึกษานอกโรงเรียน จ. น่าน	
3.	แพร่		24			ห้องประชุมสถาบันพัฒนา ผู้นำท้องถิ่น อ. สูงเม่น	
4.	พิจิตร			12		-	
5.	เชียงใหม่			7		หอประชุม อบต.เมืองพาน อ.พาน จ.เชียงใหม่	
6.	ลำพูน		28			วัดพระธาตุหริภุญชัยมหาวิหาร	
7.	ตาก			21		ห้องประชุมโรงพยาบาล แม่สอด	
8.	กำแพงเพชร			2		-	
9.	อุดรดิตถ์			18		ศาลาประชาคมจังหวัด	
10.	เพชรบูรณ์			18		หอวัฒนธรรมเทศบาลเมือง เพชรบูรณ์	
11.	สุโขทัย			10		ห้องประชุม ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. จ.สุโขทัย	
12.	ลำปาง			7		วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี นครลำปาง	
13.	เชียงใหม่		25			นครพิงค์พาเลซ	
14.	พิษณุโลก			25		โรงแรมวังแก้ว จ.พิษณุโลก	
15.	พะเยา					-	
สมัชชาภาคเหนือ จ.พิษณุโลก						5-7	โรงแรมไพลินและ สวนชมม่าน เฉลิมพระเกียรติ อ.เมือง จ.พิษณุโลก

ภาคอีสาน

ที่	จังหวัด	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	สถานที่	
1.	อุบลราชธานี		18			ศูนย์พัฒนาคุณธรรมจังหวัด วัดโพธิ์ศิลา ตำบลเปือย	
2.	อำนาจเจริญ		29			อำเภอสิรินธรอำนาจ วิทยาลัยเกษตรกรรม เทคโนโลยี	
3.	ยโสธร		9			ศูนย์วัฒนธรรมเกาะกลางน้ำ อ.เมือง	
4.	ศรีสะเกษ		14			วัดโพธิ์แก้ว ตำบลบ้านแพ อำเภอคูเมือง	
5.	บุรีรัมย์		3			หอประชุมเปรมติณสูลานนท์ ศาลากลางจังหวัด	
6.	นครราชสีมา		7			วัดศาลาลอย อ.เมือง	
7.	สุรินทร์		16			วัดป่าชัยภูมิ อ.เมือง	
8.	ชัยภูมิ		9			ศาลาประชาคม	
9.	ขอนแก่น		14			-	
10.	มหาสารคาม		16			บึงพลาญชัย	
11.	ร้อยเอ็ด		21			ศาลาประชาคม	
12.	เลย		16			-	
13.	หนองคาย		23			-	
14.	หนองบัวลำภู		21			ห้องอนาลโย ศาลากลางจังหวัด	
15.	อุดรธานี		30			-	
16.	สกลนคร		4			เทศบาลเมืองสกลนคร	
17.	นครพนม		9			มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครพนม ต.ในเมือง อ.เมือง	
18.	กาฬสินธุ์		30			หอประชุมเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา	
19.	มุกดาหาร		14			วัดศรีมงคลใต้ อ.เมือง จ.มุกดาหาร	
สมัชชาภาคอีสาน จ.อำนาจเจริญ						25-27	วัดโพธิ์ศิลา ต.เปือย อ.สิรินธร จ.อำนาจเจริญ

ภาคกลาง

ที่	จังหวัด	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	สถานที่
1.	ชลบุรี		28			ศูนย์กิจกรรมชาติมาบฉ่อง อ.บ้านบึง
2.	ระยอง			15		
3.	ปราจีนบุรี					
4.	นครนายก					
5.	สมุทรปราการ				6	สาธารณสุขจังหวัด / ศาลา ประชาคมจังหวัด
6.	สระแก้ว				7	วิทยาลัยชุมชน
7.	จันทบุรี					
8.	ฉะเชิงเทรา					
9.	ตราด					วัดไผ่ล้อม
10.	กรุงเทพฯ				9	
11.	อุทัยธานี				12	
12.	อ่างทอง				14	
13.	อยุธยา				9	
14.	สระบุรี				8	
15.	ปทุมธานี				6	
16.	สิงห์บุรี				14	
17.	ลพบุรี					
18.	ชัยนาท				8	
19.	นครสวรรค์					
20.	นนทบุรี					
21.	สุพรรณบุรี				22	
22.	ราชบุรี				5	ศูนย์อนามัยที่ 4 ราชบุรี
23.	เพชรบุรี					
24.	กาญจนบุรี				13	อาคารกาญจนภิเษก วิทยาลัยอาชีวศึกษา
25.	ประจวบคีรีขันธ์					
26.	สมุทรสาคร				1	วัดอัมพวัน ต.ท่าฉลอม อ.เมือง จ.สมุทรสาคร
27.	สมุทรสงคราม				11	องค์การบริหารส่วนจังหวัด สมุทรสงคราม
28.	นครปฐม				18-20	โรงแรมเนชั่น อ.เมือง จ.ราชบุรี

ภาคใต้

ที่	จังหวัด	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	สถานที่	
1.	ระนอง						
2.	ชุมพร						
3.	พังงา						
4.	ภูเก็ต						
5.	กระบี่						
6.	ตรัง						
7.	พัทลุง						
8.	สุราษฎร์ธานี						
9.	นครศรีธรรมราช						
10.	สงขลา						
11.	สตูล						
สมัชชาภาคใต้ จ.กระบี่						12-14	องค์การบริหาร ส่วนจังหวัด จ.กระบี่

หมายเหตุ : ข้อมูลการจัดงานสมัชชาคุณธรรมฯ นี้ อาจมีการเปลี่ยนแปลง
ตามความเหมาะสม

เยี่ยมโรงเรียนต้นแบบ ภาคเหนือ - อีสาน เด่นทั้งจิตอาสา และความพอเพียง

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรมเล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ในการปมเพาะ โดยสร้างแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาขึ้น จึงให้การเสริมหนุนให้คณะผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา เมื่อกลับจากการศึกษาดูงานที่มูลนิธิพุทธฉือจี้ประเทศไทยแล้วได้เข้าฝึกอบรมที่สถาบันฝึกอบรมผู้นำเป็นเวลา 1 สัปดาห์ เพื่อเก็บเกี่ยวความรู้และประสบการณ์นำไปต่อยอดขยายผลเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนในท้องถิ่นนั้นๆ

เครือข่ายจิตอาสาภาคเหนือและภาคอีสาน จึงได้ร่วมกันจัดโครงการ “ศูนย์เรียนรู้ต้นแบบบูรณาการจิตอาสาและความพอเพียง” โดยมีกระบวนการขับเคลื่อน กิจกรรมหลัก 5 ด้าน คือ วาฑะธรรมสอนนำชีวิต จิตอาสาพลังแห่งคุณธรรม หนุนนำโลกด้วยการจัดการขยะ ทำเพื่อสาธารณะด้วยการออมและน้อมนำชีวิตสู่ความพอเพียง เพื่อส่งเสริมให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน เป็นแกนนำเรื่องจิตอาสา พัฒนาแนวคิดด้านคุณธรรมจริยธรรมนำมาประยุกต์และพัฒนาตนเองเพื่อรักษาคุณธรรม ความดีงาม ทำให้เกิดชุมชนเข้มแข็งมีวิถีชีวิต

สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ถือเป็นจุดเริ่มต้นในคุณธรรมด้านอื่นๆ ในระดับพื้นที่ จังหวัด และระดับประเทศ ด้วยการเชื่อมโยงระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน (บวร) เข้าด้วยกัน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา จำนวน 8 องค์กร ดังนี้ **ภาคเหนือ** ประกอบด้วย ร.ร.บ้านแม่จ้อง จ.เชียงใหม่ ร.ร.แมริมวิทยาคม จ.เชียงใหม่ ร.ร.ลาซาลโชติรวี จ.นครสวรรค์ ร.ร.บ้านห้วยไผ่ จ.แม่ฮ่องสอนและ ร.ร.บ้านลาน จ.เชียงใหม่ **ภาคอีสาน** ประกอบด้วย ร.ร.บ้านจับไม้ จ.หนองคาย ร.ร.บ้านกุดกว้าง จ.ขอนแก่น และศูนย์ฝึกอบรมพัฒนาจิตเฉลิมพระเกียรติมูลนิธิหลวงพ่อกุฑฐานิโย จ.นครราชสีมา

บ้านลาน : สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน

โรงเรียนบ้านลาน อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่สอนตั้งแต่อนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนทั้งหมด 666 คน ครู 17 คน โรงเรียนบ้านลานอยู่ติดกับชายแดนไทยพม่า เด็กส่วนใหญ่ที่มาเรียนจึงเป็นชนกลุ่มน้อยหรือชาวไทยใหญ่ร้อยละ 80 ที่เหลืออีกร้อยละ 20 เป็น

ชาวเขาพื้นเมืองหรือเรียกว่า ชนเผ่ามูเซอ แม้ว่าจะมีความแตกต่างกันในเรื่องของการสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียนในระยะแรกแต่หาได้เป็นอุปสรรคไม่ ครูที่โรงเรียนบ้านลานกลับใช้ให้เป็นประโยชน์โดยการเรียนรู้ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ของชาวไทยใหญ่ ผ่านคำบอกเล่าของคุณครูวัชชัย ทิพนเตร ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ว่า “เมื่อเราเข้าถึงและเข้าใจกับวัฒนธรรม ประเพณีของชนกลุ่มน้อยดี เราก็นำมาพัฒนาการเรียนการสอนเด็กในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี เด็กจะพัฒนาได้ก็ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ไปพร้อมๆ กัน”

จุดเด่นที่สุดของเด็กๆ โรงเรียนบ้านลานทุกคนมีและเห็นได้เด่นชัดมากที่สุดคือ ความมีระเบียบ วินัย เชื่อฟังคำสั่งสอนของครู เป็นเด็กที่กตัญญูต่อบิดามารดา ชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่

คุณครูวัชชัย เล่าว่า “ที่โรงเรียนบ้านลานเราจะ **เน้นมากในเรื่องของวาฑะธรรม** โดยได้นำเอาพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และคติธรรมคำสอนของท่านภิกษุณี “**เงินเหียน**” ภายหลังจากที่คณะครูได้เข้าฝึกอบรมที่มูลนิธิพุทธฉือจี้แห่งได้วัน

มาปรับใช้ โดยเน้นความมีระเบียบ วินัย โดยพัฒนาจากความกล้าหาญ มีระเบียบ กตัญญู อุตุน ซื่อสัตย์ ขยัน ให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติ โดยการให้เด็กปฏิญาณตนและฝึกปฏิบัติด้วยการเดิน นั่ง อย่างมีสติด้วยการใช้ทักษะกายไปพร้อมๆ กับจิตผ่านกิจกรรมการพูดและแสดงออกผลที่ได้ทำให้เด็กเกิดสมาธิและตั้งใจเรียน เมื่อมีกิจกรรมเด็กจะแสดงออกพร้อมเพรียงกัน”

และแม้ว่าเด็กส่วนใหญ่จะเป็นชนกลุ่มน้อยที่ไม่มีสัญชาติไทยตั้งแต่กำเนิด แต่เด็กๆ ที่โรงเรียนบ้านลานทุกคนจะได้รับการปลูกฝังให้รักและหวงแหนแผ่นดินเกิดยิ่งชีพ เพราะผืนแผ่นดินแห่งนี้ให้ที่อยู่อาศัยให้แหล่งทำมาหากิน ซึ่งถือว่าเป็นภูมิป้องกันปัญหาต่างๆ อาทิ การขายแรงงานเถื่อน ปัญหาคนต่างด้าวอพยพเข้าเมือง ปัญหายาเสพติด เป็นต้น

แม่ริมวิทยาคม : จากจิตอาสาสู่ออกกำลังกาย

โรงเรียนแม่ริมวิทยาคม อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ โรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในฝัน เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ในตัวอำเภอ มีนักเรียนทั้งหมด 1,300 คน ครู 76 คน จุดเด่นของโรงเรียน คือ เป็นที่ประดิษฐานรูปปั้นของพระราชชายาเจ้าดารารัศมี ที่เหล่าบรรดาลูกแม่ริมทุกคนให้ความเคารพและยึดหลักธรรมคำสอน พระราชปราชญ์ของพระราชชายาเจ้าดารารัศมี จวบจนปัจจุบัน เด็กนักเรียนที่โรงเรียนแม่ริมวิทยาคม ส่วนใหญ่เป็นคนพื้นเมือง และส่วนน้อยที่เป็นชนกลุ่มน้อยชาวไทยใหญ่ที่มีไม่ถึง 10 คน ในโรงเรียน

ผอ.ยงยุทธ สรรพอุดม เล่าว่า “ภายหลังเดินทางกลับจากการเข้าฝึกอบที่มูลนิธิพุทธอโศกแห่งใต้หวัน รู้สึกประทับใจมากเพราะมีประโยชน์อย่างมหาศาล โดยเฉพาะเรื่องการพัฒนาคนให้มีจิตอาสาและจิตอาสาจะได้กลายมาเป็นกิจกรรมหลักของโรงเรียน อาทิเช่น ให้

นักเรียนนั่งสมาธิหน้าเสาธงเป็นเวลา 2 นาที พร้อมเปิดเพลงบรรเลงประกอบเพื่อฝึกให้เด็กมีสมาธิก่อนการเข้าเรียน เมื่อทำแล้วประสบความสำเร็จมากเพราะเด็กมีสมาธิในการเรียนดีขึ้นและผลการเรียนก็ดีขึ้นตามลำดับ โครงการ “ลายสีเส้นสีรุ้ง” เป็นวาระสารที่เกิเกิดขึ้นจากการเข้าค่ายอบรมของนักเรียนในโครงการละอ่อนอาสา ของโรงเรียนแมริมวิทยาคมที่ทางศูนย์คุณธรรมให้การสนับสนุนแมริมนิวส์ เป็นการฝึกให้เด็กนักเรียนเขียนข่าว ทำข่าว เขียนบทความ เรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ชุมชนบริเวณโดยรอบของโรงเรียน เผยแพร่ให้เด็กนักเรียน ชุมชน และโรงเรียนที่อยู่ในเครือข่ายได้อ่านด้วย ทั้งนี้ยังมีโครงการ “จิตอาสาต้นกล้าคุณธรรม” มีเด็กเข้าร่วมทั้งหมด 170 คน โดยการนำเด็กนักเรียนไปทำกิจกรรมและบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวมในสถานที่สำคัญๆ ได้แก่ สถานสงเคราะห์คนชรา สถานแรกรับคนไร้ที่พึ่ง มูลนิธิคนพิการหายดฝน ด้วยการให้เด็กไปพูดคุย ไปตัดเล็บและนวดให้กับคนชรา คนพิการและคนไร้ที่พึ่ง เป็นต้น”

นอกจากนี้โรงเรียนแม่ริมวิทยาคมยังเน้นในเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมด้วย อาทิ การให้เด็กนักเรียนและผู้ปกครองได้เข้าค่ายร่วมกันช่วงปิดภาคเรียน เพื่อเดินทางไปศึกษาศูนย์เศรษฐกิจพอเพียงที่ห้วยฮ่องไคร้ เพื่อที่เด็กและผู้ปกครองจะได้มีส่วนร่วมกันในการนำเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในบ้านของตนเองเมื่อกลับจากการได้ไปศึกษาดูงานในครั้งนี้ โดยในทุกสัปดาห์คณะครูของโรงเรียนจะออกไปตรวจเยี่ยมบ้านของนักเรียนเพื่อดูวิถีชีวิตของนักเรียนและผู้ปกครองและการน้อมนำวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ภายหลังจากการดูงานแล้วเสร็จ เป็นการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครองได้เป็นอย่างดี

บ้านแม่จ้อง : ต้นแบบโรงเรียนวิถีพุทธสู่หลักสูตรวาทะธรรม

โรงเรียนบ้านแม่จ้อง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ โรงเรียนบ้านแม่จ้อง ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประจำปี 2549 และเป็นโรงเรียนต้นแบบโครงการโรงเรียนวิถีพุทธและโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก สอนระดับชั้นอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนทั้งหมด 126 คน ครู 12 คน ครูช่วยสอน

อีก 2 คน จุดเด่นของโรงเรียน คือ มีบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) เข้มแข็งและยังเป็นสถานที่ทำงานที่แวดวงการศึกษาของไทยต้องไปเยือนนับร้อยแห่งและอีกจำนวนมากที่จ้อฉิวรอ

ผอ.สนธิชัย สมเกตุ เล่าว่า “โรงเรียนบ้านแม่จ้องจะฝึกให้เด็กเน้นสร้างกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้เด็กคิดอยู่ตลอดเวลาและเพื่อให้องค์ความรู้ที่สร้างให้กับเด็กแตกองค์ความรู้ใหม่อยู่ตลอดเวลา ซึ่งโรงเรียนจะเน้นมากในเรื่องของ “หลักสูตรการสอนวาทะธรรม” โดยการนำเอาพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สุภาสิต คำพ้องเพมาเป็นหลักในการสอน โดยให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น เศรษฐกิจพอเพียง เด็กได้ปฏิบัติจริง

และกิจกรรมด้านจิตอาสา ก็เน้นหนักไม่แพ้กัน อาทิเช่น เด็กรวมกลุ่มกันเอง 4-5 คน เพื่อออกไปดูแลผู้สูงอายุในชุมชน ในวันเสาร์-อาทิตย์ โดยการออกไปดูแล อาบน้ำ สระผม พุดคุยกับคนชราที่ถูกทอดทิ้ง ซึ่งสิ่งที่เด็กๆ ได้รับกลับมาคือ ภูมิปัญญาต่างๆ จากคนเฒ่าคนแก่ที่ไปดูแล การอบรมสั่งสอนเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งถือเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน “กิจกรรมปฏิบัติธรรมเป็นมิตรทั่วทิศสร้างสรรค์” โดยการนำเด็กทุกชั้นเรียนเข้าไปฝึกปฏิบัติธรรมที่วัดของชุมชน”

นอกจากนี้โรงเรียน วัด ชุมชน ยังมีส่วนร่วมในโครงการรักษาลำน้ำแม่จ้อง เป็นโครงการที่เด็กนักเรียนรวมตัวกันจุดประกายให้กับชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาลำน้ำ ส่งผลให้โครงการ

จากใจผู้บริหารสถานศึกษา

ธวัชชัย ทิพนตร ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านลาน “คนบ้านลานทุกคนชอบทำบุญมาก แม้ตัวเองจะได้กินหรือไม่ได้ก็ตามแต่ต้องได้ทำบุญก่อน เด็กทุกคนมีความซื่อสัตย์กตัญญูที่เห็นได้เด่นชัด เมื่อกลับจากโรงเรียนจะมาช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านแล้วยังออกไปช่วยพ่อแม่เก็บส้มที่ไร่ส้มอีกด้วย”

สวาท ใจมาดี ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยไผ่ “เด็กที่นี่ไม่มีเรื่องขี้สวาท เด็กไม่ติดเกม ส่วนใหญ่เป็นเด็กกะเหรี่ยงจิตใจอ่อนโยน ไม่ก้าวร้าว ชาวบ้านที่นี่จะยอมรับครูมากและครูต้องเข้าไปหาชุมชนตลอด ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน”

สนธิชัย สมเกตุ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแม่จ้อง “เราต้องพัฒนาก่อน ถ้ามีแต่พัฒนาผู้อื่นงานต่างๆ ก็จะไม่ประสบผล เพราะต้นแบบที่ดีมีค่ามากกว่าคำสอน แม้จะอยู่ในบทบาทหน้าที่ใดก็ต้องทำให้ดีที่สุดและต้องเป็นที่หนึ่งเสมอ”

ยงยุทธ สรรพอุดม ผู้อำนวยการโรงเรียนแมริมวิทยาคม “การพัฒนาคนให้เป็นจิตอาสา เราต้องเริ่มจากการปลูกฝังเด็กตั้งแต่อยู่ในท้อง เพราะเด็กเกิดมาต้องได้รับการดูแลเรื่องคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง ที่สำคัญพ่อแม่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูก เด็กจะได้มีภูมิคุ้มกันที่ดีต่อไป”

รักลำนน้ำแม่จึงได้รับรางวัลพระราชทาน จากสมเด็จพระบรมราชินีนาถ เนื่องในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุครบ 72 พรรษา ประจำปี 2547

บ้านห้วยไผ่ : จับมือกันทั้งชุมชนเพื่อรักษาป่า

โรงเรียนบ้านห้วยไผ่ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน เป็นศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบด้านการอนุรักษ์ป่าชุมชน เป็นโรงเรียนขนาดกลางสอนตั้งแต่อนุบาล ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนทั้งหมด 176 คน ครู 13 คน นักเรียนเกือบทั้งหมดเป็นชนเผ่ากะเหรี่ยง จุดเด่นของโรงเรียนชุมชน วัด โรงเรียน มีการตั้งกฎระเบียบในการอนุรักษ์ป่าอย่างเข้มแข็งและจริงจัง

ผอ.สวาท ไจมาดี เล่าว่า “ที่โรงเรียนบ้านห้วยไผ่เน้นกิจกรรมด้านจิตอาสาเป็นหลัก โดยการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้รูปแบบต่างๆ เช่น การปลูกป่าทดแทนหรือกิจกรรมปลูกป่าเท่าอายุเด็กมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อให้เด็กๆ รู้สึกถึงการเป็นเจ้าของต้นไม้และจะได้ร่วมกันดูแลถึงแม้จะจบออกไปก็ยังมีรุ่นน้องๆ ดูแลต่อไป การทำฝายชะลอความชุ่มชื้น (ฝายแม้ว : Check Dam) การทำแนวกันไฟ การเข้าค่ายอบรมพัฒนาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการเข้าค่ายสายใยครอบครัวควนรักษ์ป่า เป็นต้น เพื่อให้เยาวชนมีความรู้ เจตคติ และจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่าชุมชน นอกจากนี้ นักเรียนยังได้นำใบไม้ของต้นดักที่ร่วงหล่นเป็นจำนวนมากในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งเป็นใบไม้ที่ง่ายต่อการติดไฟนำกลับมาใช้ประโยชน์ด้วยการสร้างงานด้านศิลปะในรูปแบบของประติมากรรมหุ่นสูง หุ่นต่ำ ลอยตัว เป็นผลงานหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมโดยใช้ชื่อว่า “สองมือสร้างสรรค์สวนฝันสิ่งแวดล้อม” จนได้รับรางวัลดีเยี่ยมของเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 อีกด้วย”

ลาซาลโชติระวี รวมกลุ่ม “วันศุกร์ส่งความสุข”

โรงเรียนลาซาลโชติระวี จ.นครสวรรค์ สอนตั้งแต่อนุบาล ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนทั้งหมด 4,700 คน ครู 234 คน เน้นกิจกรรมด้านจิตอาสา โดยได้จัดตั้งมูลนิธิลาซาลขึ้น เพื่ออุปการะเลี้ยงดูเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีปัญหา โดยการให้ที่พักอาศัย และให้ทุนการศึกษาแก่เด็กเหล่านี้ได้เรียนฟรี ทุกวันศุกร์จะมีนักเรียนที่รวมกลุ่มกัน ชื่อกลุ่มว่า “วันศุกร์ส่งความสุข” ร่วมกับครู ออกไปทำกิจกรรมสอนหนังสือ ดูแลน้อง เล่นเกม สอนคอมพิวเตอร์ สอนพิมพ์ดีด ให้กับเด็กๆ ในมูลนิธิ ปัจจุบันมีเด็กในมูลนิธิลาซาล จำนวน 63 คน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6

ภาคอีสาน : ร่วมพลังพัฒนาจิตอาสา

โรงเรียนบ้านจับไม้ จ.หนองคาย สอนตั้งแต่อนุบาล ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนทั้งหมด 135 คน ครู 9 คน เน้นกิจกรรมด้านการออม โดยแบ่งเป็น 1.การออมส่วนตัว เด็กทุกคนจะมีกระบอกไม้ไผ่คนละ 1 กระบอก เพื่อออมเงินพอลิ้นภาคการศึกษา ทางโรงเรียนก็จะนำเงินที่เด็กนักเรียนแต่ละคนสะสมไว้นำไปฝากที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 2.การออมเพื่อสาธารณะ เป็นการออมเพื่อโรงเรียนและชุมชน โดยจะเปิดกระบอกทุก 1 เดือน และจะนำเงินที่ได้ไปซื้อหนังสือเข้าห้องสมุด เพราะโรงเรียนกำลังรณรงค์เรื่อง “รักการอ่าน” ให้กับเด็กๆ นักเรียนในโรงเรียน อีกส่วนหนึ่งจะนำไปช่วยเหลือผู้สูงอายุในหมู่บ้านที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ เป็นต้น 3.การออมเพื่อชาติ คือ การออมเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ประสบภัยต่างๆ ทั่วประเทศ เช่น น้ำท่วม แผ่นดินไหว ภัยแล้ง เมื่อหน่วยงานใดร้องขอความช่วยเหลือมาทางโรงเรียนก็จะให้ความช่วยเหลือกลับไป เป็นต้น

จุดเด่นที่สุดของเด็กๆ โรงเรียนบ้านลานทุกคนมี และเห็นได้เด่นชัดมากที่สุด คือ ความมีระเบียบ วินัย เชื่อฟังคำสั่งสอนของครู เป็นเด็กที่กตัญญูต่อบิดา มารดา และชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่

โรงเรียนบ้านกุดกว้าง จ.ขอนแก่น สอนตั้งแต่อนุบาล ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนทั้งหมด 543 คน ครู 31 คน เน้นกิจกรรมด้านการจัดการขยะและเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการขยะ มีชื่อโครงการว่า “ขยะรีไซเคิล” โดยการรับซื้อขยะและกระบวนการปลูกฝังการบูรณาการขยะ โดยขยายไปสู่ชุมชน รณรงค์ให้แกนนำหมู่บ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการกำจัดขยะ ส่งผลให้ชุมชนบ้านกุดกว้างได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับ 1 ในการประกวดโครงการ หมู่บ้านทันสมัย ประจำปี 2547 และเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งโรงเรียนบ้านกุดกว้างเป็น “ศูนย์การเรียนรู้วิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ของเด็กนักเรียนในทุกระดับชั้นได้ศึกษาเรียนรู้ต่อไป

นอกจากนี้ยังมีศูนย์ฝึกอบรมพัฒนาจิตเฉลิมพระเกียรติมูลนิธิหลวงพ่พุทธฐานิโย จ.นครราชสีมา อีกหนึ่งแห่งที่ร่วมทำกิจกรรมจิตอาสาในแนวทางเดียวกันกับโรงเรียนดังกล่าวข้างต้น โดยผ่านกลุ่มเข้าอบรมทุกคน

เห็นได้ว่าทุกโรงเรียนนอกจากกระบวนการเรียนการสอนที่ได้รับภายในห้องเรียนแล้ว เด็กเหล่านี้ยังได้รับการปลูกฝังให้ทำแต่สิ่งดีงาม ทำคุณประโยชน์ให้กับสังคม แม้ว่าจะเป็นส่วนเล็กๆ ในสังคมแต่ก็เป็นพลังขับเคลื่อนให้โลกนี้ดำเนินต่อไปได้ ผ่านการปั้นแต่งของครูทุกคนที่ชีวิตนี้ ทุ่มเทเวลาและแรงกายแรงใจให้เด็กนักเรียนทุกคนในโรงเรียนเสมอมา

ประยงค์ รณรงค์

ปราชญ์ชาวบ้าน รางวัลแมกไซไซ
ผู้ไม่เคยคิดเกษียณจากงานพัฒนา

ประยงค์ รณรงค์ คนดังแห่ง ต.ไม้เรียง อ.ฉวาง จ.นครศรีธรรมราช เป็นอีกคนหนึ่งที่ทีมงานวารสาร “คุณธรรม” ภูมิใจนำเสนอ ด้วยกิตติศัพท์ที่นำซึ่งมากมายเกี่ยวกับตัวท่าน ทำให้เราต้องฝ่าฝนหนักในวันหนึ่งเข้าพบท่านที่รัฐสภา (เพราะท่านเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะนี้) เพื่อพูดคุยกันในเวลาไม่นานนัก แต่เต็มไปด้วยคุณค่ามหาศาล

“ผมก็ไม่ค่อยมีความรู้่ออย่างอื่น นอกจากประสบการณ์ที่เคยทำมาแล้ว จะคุยกันก็คุยได้ในเรื่องที่ผมมีประสบการณ์เท่านั้นเอง”

เริ่มต้นบทสนทนาด้วยคำพูดถ่อมตัวแบบนี้ ไร้เลยคุณลุงประยงค์ รณรงค์ ตัวจริงเสียงจริงแน่นอน

จากลูกชาวนา จบประถม 4 เป็นชาวบ้านธรรมดาที่ลองผิดลองถูกมาตลอดชีวิต กว่าที่พบบทสรุปที่ลงตัวและประสบความสำเร็จก็ล่วงเข้าวัย 55 ปี ซึ่งเป็นเวลาเดียวกับที่คุณลุงตั้งใจจะเกษียณอายุตัวเองพอดี

นั่นคือเหตุการณ์ในปี 2535 แต่นับถึงวันนี้ วันที่คุณลุงอายุ 70 ปี และอีกไม่กี่เดือนก็จะพ้นสภาพของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

“ผมจะกลับไปเดินสายพูดคุยกับชาวบ้านเหมือนเดิมผมบอกให้หลานมาช่วยสอนคอมพิวเตอร์แล้ว ผมจะทำเว็บไซต์ของผม เพื่อจะได้พูดคุยกับชาวบ้านได้ทั่วประเทศทางอินเทอร์เน็ต ผมจะทำอย่างนี้ไปจนกว่าจะหมดแรง...”

คุณลุงยืนยันกับเราด้วยแววตามุ่งมั่น เป็นผู้นำชุมชนอย่างไม่ตั้งใจ

คุณลุงเล่าให้เราฟังว่าก่อนที่จะถึงวันนี้ ก็ล้มลุกคลุกคลานมาพอสมควร เพราะชีวิตเกษตรกรนั้นเอาแน่นอนอะไรไม่ได้ โดยเฉพาะทางใต้ชีวิตผูกพันกับยางมานานร้อยปี ด้วยความที่อยากแก้ปัญหาลูกท้อของตัวเอง และทางราชการก็แนะนำว่าต้องรวมตัวกัน ร่วมกันคิด ร่วมกันทำและร่วมกันรับผลประโยชน์ ช่วงแรกปี 2518-2524 ไม่ประสบความสำเร็จ ตรงที่ร่วมกันทำไม่สำเร็จเพราะ 100 คนก็ 100 แบบ จึงรวบรวมสมาชิกที่ยังเข้มแข็ง มาทดลองใหม่ ร่วมกันคิด แยกกันทำแล้วเอาอย่างแผ่นมารวมกันขายก็ล้มเหลวอีก เพราะคุณภาพของยางแผ่นไม่สม่ำเสมอ จึงมาทดลองรูปแบบที่ 3 คือร่วมกันคิดรวมตัวลงหุ้นกันสร้างโรงงานจ้างคนมาแปรรูปผลิตภัณฑ์ ร่วมกันจัดการ ก็ได้ผลดี และนำไปสู่รูปแบบ วิสาหกิจชุมชนที่ช่วยให้ชาวบ้านรวมตัวกัน ลดการเสียเปรียบพ่อค้าคนกลาง ที่ประสบความสำเร็จในปัจจุบัน

จุดนี้เองที่ทำให้ ชื่อของคุณลุง ประยงค์ กลายเป็นผู้นำชุมชนแห่งตำบล

ไม่เรียงไปโดยปริยาย พร้อมกับชื่อของแผนพัฒนาฯ พาราไทย ที่เริ่มต้นจากชุมชนไม่เรียง จนกลายเป็นเครือข่ายยางพารา นครศรีธรรมราช

“เครือข่ายยางพาราไม่เรียง ถือเป็นชุมชนต้นแบบการพัฒนาฯ พารา มีโรงงานแปรรูปยางขนาดเล็กของชุมชน 11 โรง ก็ช่วยแก้ปัญหาเรื่องราคาได้ถึงระดับหนึ่ง แต่ผมเห็นว่าเกษตรกรไม่ควรฝากความหวังไว้กับยางพาราเพียงอย่างเดียว เพราะยางพารากินแทนข้าวไม่ได้ จะต้องทำยางให้เป็นเงิน แล้วเอาเงินไปแลกทุกอย่างที่ต้องกินต้องใช้ ถึงแม้จะแก้ปัญหาฯ พาราได้ ก็ไม่สามารถแก้ปัญหาทุกอย่างในชุมชนได้หมด ผมก็เลยก่อตั้งศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนไม่เรียงขึ้น เพื่อทำการศึกษาร่วมกันในทุกด้าน

ผลการศึกษาทำให้ได้ข้อสรุปว่าสาเหตุของปัญหาต่างๆ เกิดจากคนในชุมชนขาดความรู้ ขาดความสามารถในการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนอย่างมากมาย ขณะเดียวกันก็มีคนจากภายนอกเข้ามาจัดการและเอาประโยชน์ไป ทำให้เกษตรกรในพื้นที่ เหมือนกับเป็นเครื่องมือสร้างโอกาสให้กับนายทุน นี่คือเหตุผลที่ทำให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ชุมชนขึ้น เป็นศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนไม่เรียง เพื่อให้คนทั่วไปได้มีโอกาสเรียนรู้ในสิ่งที่ต้องการจะรู้ ซึ่งก็พบว่าความรู้มีอยู่ทั่วไป เพียงแต่ชุมชนขาดการจัดการความรู้เท่านั้น”

พอรู้ต้นเหตุของปัญหา ชุมชนไม่เรียง จึงจัดทำหลักสูตรในการพัฒนาอาชีพหลักสร้างอาชีพรอง มีอาชีพเสริม ซึ่งทั้งหมดสอดคล้องตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

“ผมจะกลับไปเดินสายพูดคุยกับชาวบ้านเหมือนเดิม ผมบอกให้หลานมาช่วยสอนคอมพิวเตอร์แล้ว ผมจะทำเว็บไซต์ของผมเอง เพื่อจะได้พูดคุยกับชาวบ้านได้ทั่วประเทศทางอินเทอร์เน็ต ผมจะทำอย่างนี้ไปจนกว่าจะหมดแรง...”

“ผมอยากนำ
รางวัลแมกไซไซไปให้กับ
ทุกชุมชนทั่วประเทศ
เพราะมันได้พิสูจน์แล้วว่า
สิ่งที่ผมทำมาตลอดชีวิตนั้น
มันมีประโยชน์
มีคนเห็นความสำคัญ”

ทุกประการ ไม่ว่าจะเป็นการปลูกพืชผัก
ปลอดสารพิษ การเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืด
เพาะเลี้ยงไก่พื้นบ้าน เพาะเลี้ยงเห็ดด้วย
ซีลีออยไมยางพารา การเพาะเลี้ยงสุกร
การผลิตอาหารสัตว์ การแปรรูปข้าว
การแพทย์แผนไทยและสมุนไพรเพื่อ
สุขภาพขึ้น

“ทั้ง 8 หลักสูตรเป็นการเรียนรู้โดย
เน้นการปฏิบัติจริง เป็นหลักประกันความ
สำเร็จมากกว่าประกาศนียบัตร ภายใต้
แนวคิดที่ว่าทำอะไรต้องรู้อก่อนจึงจะทำ
และทำในสิ่งรู้แล้ว ผลจากการลงมือทำใน
แต่ละครั้ง จะต้องสรุปวิเคราะห์ เพื่อให้
ได้ความรู้จริง เพื่อนำมาพัฒนาสิ่งที่ทำอยู่
ให้เจริญก้าวหน้าได้”

จากไม้เรียงสู่เครือข่าย “ยมนา”

เมื่อเศรษฐกิจชุมชนไม้เรียงเข้มแข็ง
แม้ชาวชุมชนจะไม่ร่ำรวย แต่ก็มีความ
สงบสุข พอกินพอใช้ คุณลุงประยงค์
ก็เชื่อมประสานเพื่อถ่ายทอดความรู้และ
ประสบการณ์ออกสู่สาธารณชนให้มาก
ที่สุด เกิดการรวมกลุ่มกันเพื่อสร้าง
เศรษฐกิจชุมชนมากขึ้น ทั้งในระดับ
ตำบล อำเภอ จนถึงจังหวัด ซึ่งคุณลุง
เล่าว่า นอกจากสวนยางพาราแล้วใน
เมืองนครยังมีกลุ่มเกษตรกรอีก 2 กลุ่ม
คือกลุ่มไม้ผล และกลุ่มชาวนาในลุ่มน้ำ
ปากพนัง ซึ่งก็ประสบปัญหาในอาชีพ
ของตัวเองไม่แพ้กัน คุณลุงจึงจับทั้ง 3
กลุ่มมารวมตัวกัน จนเกิดกิจกรรมความ
ร่วมมือระหว่างองค์กรขึ้นเรียกว่า เครือ
ข่ายยมนา อันเป็นเครือข่ายความร่วมมือ
ระหว่าง 3 กลุ่มอาชีพคือยางพาราจำนวน
22 กลุ่มจาก 10 อำเภอ ไม้ผล จำนวน 3
ชมรม ใน 8 อำเภอ และกลุ่มทำนา
จำนวน 6 กลุ่ม ใน 5 อำเภอ มาร่วมมือ
กัน โดยมีกิจกรรมร่วมที่สำคัญคือโรงงาน
ผลิตแป้งขนมจีนในนาม บริษัท เครือข่าย
ผลิตภัณฑ์อาหาร จำกัด

“ยมนา มาจากการนำอักษรย่อของ
แต่ละกลุ่มมารวมกัน คือ ย-ยางพารา
ม-ไม้ผล และ นา-กลุ่มทำนา ที่เรา
ทำโรงงานผลิตแป้งขนมจีนเพราะเรา

ทำการศึกษาแล้วพบว่า ข้าวที่กลุ่มทำนา
ผลิตนั้นเป็นข้าวพื้นเมืองเรียกว่าพันธุ์เขียง
เป็นข้าวเม็ดสั้น คนไม่ค่อยกิน ราคาก็เลย
ตกต่ำ แต่เป็นข้าวที่มีเนื้อแป้งสูงมาก เมื่อ
มาทำแป้งขนมจีนแล้วผลิตเป็นเส้น
ขนมจีนก็ทำให้ได้มูลค่าเพิ่มอีกเกือบ 10
เท่าตัว ก็เลยเลือกทำโรงงานแป้งขนมจีน
เพื่อผลิตขายให้กับโรงงานทำเส้นขนมจีน
ที่มีอยู่แล้ว โดยดึงทุกฝ่ายมาร่วมทุนกัน

ตอนนี้ก็สามารถผลิตแป้งขนมจีนได้
วันละ 10 ตัน ขยายตลาดไปอีก 7 จังหวัด
ภาคใต้ ซึ่งนอกจากทำให้ทุกฝ่ายได้
ประโยชน์ คือชาวนาก็ขายข้าวได้ราคา
โรงงานแป้งขนมจีนซึ่งถือเป็นวิสาหกิจ
ชุมชนก็เติบโตมีกำไร ชาวบ้านที่รับแป้ง
ไปทำเส้นขนมจีนก็ได้แบ่งที่มีมาตรฐาน
ไม่ต้องไปไม่แบ่งเองอีกหลายขั้นตอน
ตลาดก็ไม่ต้องการเพราะลูกค้ามีอยู่แล้ว ที่
นี้จึงถือได้ว่าเป็นต้นแบบวิสาหกิจชุมชน
ได้อีกด้วย”

เดินทางทั่วประเทศ 2 รอบ เพื่อตอบแทนแผ่นดิน

คุณลุงประยงค์ที่เคยประกาศ
เกษียณตัวเองเมื่ออายุ 55 ปี แต่กลายเป็นว่า
ตั้งแต่ปี 2535 ที่ชุมชนไม้เรียง
กลายเป็นชุมชนต้นแบบและเป็นปีที่
คุณลุงอายุครบ 55 ปี คุณลุงก็ไม่เคยหยุด
พัก คุณลุงเล่าว่า เดินทางทั่วประเทศเพื่อ
ไปบอกเล่าประสบการณ์ของตัวเอง ให้
ชุมชนต่างๆ ฟัง แล้วนำไปปรับใช้ให้
เหมาะกับชุมชนของตัวเอง โดยรอบแรก
นั้นอยู่ในช่วงปี 2535-2537

“สิ่งที่ผมถนัดที่สุดก็คือไปนั่งพูดคุย
กับชาวบ้านแล้วให้เขานำไปปฏิบัติดู
อย่างที่ผมมาเป็นสมาชิก สนข. ที่ต้องมา
นั่งประชุมกันอย่างเดียวแบบนี้ มันไม่
ค่อยเหมาะกับผมเท่าไร เพราะมีแต่พูด
กันอย่างเดียว”

ส่วนรอบที่ 2 นั้น คุณลุงเริ่มเดินสาย
อีกครั้งหนึ่งในปี 2547 หลังจากที่ได้รับ
รางวัลแมกไซไซแล้ว ด้วยสำนึกที่ว่า
อยากจะทำตอบแทนแผ่นดินเกิด

“ผมอยากนำรางวัลแมกไซไซไปให้กับทุกชุมชนทั่วประเทศ เพราะมันได้พิสูจน์แล้วว่า สิ่งที่ผมทำมาตลอดชีวิตนั้นมันมีประโยชน์ มีคนเห็นความสำคัญ”

แม้ทุกวันนี้ คุณลุงก็ยังต้องลงพื้นที่ทุกสัปดาห์ พอถึงวันศุกร์ก็ต้องรีบจับเครื่องบินไปนครศรีธรรมราช เพื่ออยู่กับชาวบ้านในวันเสาร์ อาทิตย์ และจันทร์ พอค่ำ ก็ขึ้นเครื่องกลับมากรุงเทพฯ เพื่อประชุม สนช.ในวันอังคารถึงศุกร์ เป็นเช่นนี้ตลอดสมัยประชุมของรัฐสภา

ดิ้งรามคำแหงเปิดสอนที่ไม่เรียง เพื่อยกระดับผู้นำท้องถิ่น

ที่ชุมชนไม่เรียงนั้นนับเป็นชุมชนเดียวในเมืองไทย ที่มีการเปิดสอนในระดับปริญญาตรี โดยความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยรามคำแหง เทชบาลตำบลไม่เรียง และศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนไม่เรียง ซึ่งคุณลุงประยงค์เป็นผู้เชื่อมประสานหลักสูตรในโครงการรัฐศาสตร์บัณฑิต สาขาการเมืองการปกครองท้องถิ่น โดยใช้อาคารศูนย์เรียนรู้ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งมีการติดตั้งจานรับสัญญาณดาวเทียมและอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง สำหรับให้ชาวบ้านที่เป็นนักศึกษาได้ใช้เป็นี่เรียน

โครงการนี้เปิดสอนมาตั้งแต่ปี 2546 โดยรุ่นแรก มีนักศึกษา 38 คน ปี 2547 มีนักศึกษา 42 คน ปี 2548 มีนักศึกษา 64 คน และปี 2549 มีนักศึกษา 49 คน ซึ่งตอนนี้ก็มีคนที่เรียนจบจนได้รับปริญญาไปแล้วจำนวนหนึ่ง โดยนักศึกษาทั้งหมด จะเป็นคนในชุมชนไม่เรียงหรือชุมชนใกล้เคียงที่อยากจะศึกษาเรียนรู้ในระดับปริญญา มีทั้งนักการเมืองท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบต. ข้าราชการที่อยากปรับวุฒิ ชาวบ้าน จนถึงนักเรียนที่เป็นเยาวชน

ต้องย้ำว่า ทั้งหมดนี้คือ การผลักดันโดยปราชญ์ชาวบ้านที่จบเพียงประถม 4 เท่านั้น!

เห็นได้ว่า คุณลุงประยงค์ รัตนรงค์ คือปราชญ์ชาวบ้านที่นำเสนอใจมาก ๆ คนหนึ่งของประเทศนี้ ที่ไม่เคยยอมมือเท้า รอรับความช่วยเหลือจากใคร แม้ว่าในอดีตท่านอาจเคยถูกจับจ้อง และยึดเย็ดข้อหาขนาดเป็นหัวหน้าคอมมิวนิสต์มาแล้ว จากพฤติกรรมที่ต้องการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน ผ่านการพัฒนาของตัวชุมชนเอง จนผ่านพ้นมาสู่สถานะที่ได้รับการยอมรับอย่างสูงในปัจจุบัน

แต่ลุงประยงค์ในวันนี้ ก็ยังเป็นคนธรรมดา ที่ใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า พร้อม

ที่จะเดินทางไปถ่ายทอดประสบการณ์ชีวิตให้กับทุกคนบนผืนแผ่นดินนี้ กินอยู่อย่างง่ายๆ ประหยัดและพอเพียง ปลูกพืชทุกอย่างที่กินได้ และกินทุกอย่างที่ปลูก เป็นผู้นำในการปลูกพืช 7 ชั้น ที่ให้ผลผลิตได้ทุกวันทุกสัปดาห์ทุกเดือนจนตลอดชีวิต

เป็นตัวอย่งที่ดีของการกินอยู่พอเพียงอย่างแท้จริง

ประยงค์ รัตนรงค์ ปราชญ์ชาวบ้าน แห่งไม่เรียง

เกิด 24 สิงหาคม 2480 จึงจะครบ 70 ปีในเร็วๆ นี้ อยู่บ้านเลขที่ 51 หมู่ที่ 9 ต.ไม่เรียง อ.ฉวาง จ.นครศรีธรรมราช เป็นบุตรนายห้วง - นางแจ้ รัตนรงค์ อาชีพทำสวนแต่กำเนิด ลุงประยงค์เป็นที่คนโต มีน้องๆ อีก 5 คน

ภรรยาชื่อ นางแบบ รัตนรงค์ มีบุตรธิดา จำนวน 5 คน คือ 1. นายเนาวรัตน์ รัตนรงค์ รับราชการ 2. นายนรินทร์ รัตนรงค์ ทำสวน 3. นางจรรยา โชคประสิทธิ์ ทำสวน 4. นายสาธิต รัตนรงค์ ทำสวน 5. นางสาวสุนิสา รัตนรงค์ รับราชการ

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และมัธยมศึกษา แต่ได้รับปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (รัฐศาสตร์) จาก

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในปี 2546 และเป็นผู้ตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหงมาเปิดวิทยาเขตที่ชุมชนไม่เรียงเป็นครั้งแรก

คุณลุงยังได้รับการประกาศเกียรติคุณอีกมากมายเช่น พ.ศ.2530 เป็นผู้นำอาชีพก้วหน้าของกระทรวงมหาดไทย พ.ศ.2537 เป็นคนดีศรีสังคม พ.ศ.2540 เป็นผู้มีส่วนดีเด่นด้านวัฒนธรรมไทย พ.ศ.2544 ได้รับการยกย่องเป็นครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 1 ของสกศ. พ.ศ.2547 ได้รับรางวัลแมกไซไซ สาขาพัฒนาชุมชน นับเป็นคนที่ 18 ของไทยที่ได้รับรางวัลนี้ ล่าสุด พ.ศ.2549 ได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภาปฏิบัติหน้าที่ (สนช.)

อนาคต คุณลุงยืนยันหนักแน่นจะยังคงเดินหน้าถ่ายทอดประสบการณ์ชีวิต จนกว่าจะหมดแรง

วารสาร ลายสื่อเส้นสีรุ้ง

ฝีมือเด็ก ร.ร.แมริมและเครือข่าย สื่อกลางในการพัฒนาชุมชนคุณธรรม

การพานักเรียนไปบ้านพักคนชรา
เพื่อสอนเขาให้รู้จักเอาใจใส่
เป็นการฝึกให้มีจิตอาสา
ในการที่จะช่วยเหลือผู้อื่น

อย่างที่บอกไว้เนะคะว่า วารสารคุณธรรมฉบับนี้เราจะพาทุกท่านไปลงพื้นที่เยี่ยม 4 โรงเรียนในภาคเหนือ คอลัมน์สื่อสีขาวก็ไม่พลาดที่จะเก็บสื่อดีๆ มีคุณธรรมมาให้คุณผู้อ่านได้รู้จักกัน สื่อดีๆ ที่ว่านี้เป็นวารสารราย 2 เดือนที่มีชื่อว่า “ลายสื่อเส้นสีรุ้ง” ฝีมือของนักเรียนโรงเรียนแมริมวิทยาคม อ.แมริม จ.เชียงใหม่

“ลายสื่อเส้นสีรุ้ง” เป็นวารสารที่เกิดขึ้นจากการเข้าค่ายอบรมของนักเรียนในโครงการ ละอ่อนอาสา ของ ร.ร.แมริมวิทยาคม ที่ทางศูนย์คุณธรรมเป็นผู้สนับสนุนโครงการที่ 1 ตั้งแต่ปลายปี 2548-2549 และต่อยอดโครงการที่ 2 ตั้งแต่ปลายปี 2549-2550 แต่วารสารฉบับนี้ได้เริ่มทำมาตั้งแต่ปี 2544 ก่อนเข้าร่วมทำโครงการละอ่อนอาสากับทางศูนย์คุณธรรม ซึ่งเดิมทีหน้าในของวารสารทั้งหมดจะเป็นสีขาวดำ และออกมาได้ทั้งหมด 16 เล่ม โดยเน้นไปในเรื่องของภาษาและวรรณกรรม หลังจากทางศูนย์คุณธรรมเข้ามาสนับสนุนโครงการวารสารก็ปรับเปลี่ยนรูปโฉมใหม่เป็นหน้าสีทั้งเล่ม ทำให้มีความสวยงามและน่าอ่านมากขึ้น และในแต่ละปีจะมีวารสารฝีมือนักเรียนรุ่นเยาว์

ออกมาให้ทุกโรงเรียนที่ร่วมกันทำค่ายได้ชื่นชมกันปีละ 6 ฉบับ ตามกำหนดการออกค่ายของโครงการที่ให้มีการจัด 2 เดือนต่อหนึ่งครั้ง ครั้งละ 2 วัน 1 คืน ไปจนจบโครงการ

ซึ่งโครงการนี้จะจัดให้มีการเข้าค่ายอบรมและสัมมนา โดยมีตัวแทนนักเรียนจาก ร.ร.แมริมวิทยาคม จำนวน 110 คน และนักเรียนจากโรงเรียนเครือข่ายอีก 5 โรงเรียน ได้แก่ ร.ร.บ้านแม่ใต้ ร.ร.ศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ ร.ร.แม่แตง ร.ร.พร้าววิทยาคม กับอีก 1 วัด คือ วัดมณีประดิษฐ์ แต่ละโรงเรียนในเครือข่ายก็จะส่งนักเรียนมาร่วมเข้าค่ายอีกเครือข่ายละ 10 คน

ในระหว่างการเข้าค่ายทุกครั้ง แต่ละคนจะบันทึกเรื่องราวประทับใจลงในสมุดบันทึกของตัวเองตามจินตนาการและความพอใจ จากกิจกรรมต่างๆ ที่พวกเขาได้ทำและประสบพบเจอกับความรู้สึกเหล่านั้นด้วยตัวเอง อย่างการพานักเรียนไปบ้านพักคนชรา เพื่อสอนเขาให้รู้จักเอาใจใส่ ดูแลผู้เฒ่าผู้แก่ และเป็นการฝึกให้มีจิตอาสาในการที่จะช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อเขาได้เห็น ได้ทำ ก็เกิดความประทับใจอยากที่จะบันทึกเรื่องราวดีๆ เอาไว้

พอหลังจากจบค่ายแล้วอาจารย์ก็มีความคิดว่าไม่ควรให้
 ความดีของนักเรียนเหล่านี้สูญเปล่า จึงได้คิดทำวารสาร
 “ลายเส้นสีรุ้ง” ขึ้น เพื่อเผยแพร่เรื่องราวที่เกี่ยวกับการออก
 ค่ายและเรื่องอื่นๆ ไปยังโรงเรียนและหน่วยงานราชการต่างๆ
 ทั่วจังหวัดเชียงใหม่ จึงจัดให้มีกองบรรณาธิการวารสาร
 “ลายเส้นสีรุ้ง” ขึ้น โดยให้นักเรียนและคณะอาจารย์ ลงมือ
 ช่วยกันคัดเลือกเรื่องราวประทับใจหรือสำนวนดี ๆ ที่มีความน่า
 สนใจ แล้วนำมาลงในวารสารเล่มนี้ ซึ่งทุกกระบวนการในการ
 ผลิต ทั้งการเรียบเรียงคำ การตรวจคำถูกคำผิด การวาดภาพ
 การถ่ายภาพ หรือแม้แต่ม้วนตอนการออกแบบ สมาชิกใน
 กองบ.ก.ทั้งนักเรียนและอาจารย์ก็จะมีส่วนในการทำร่วมกัน
 เสมอ

ในวารสาร “ลายเส้นสีรุ้ง” ฉบับวันที่ 16 เมษายน -
 15 มิถุนายน 2550 เล่มที่เราได้ติดมือมาไกลจากเชียงใหม่ พอได้
 เปิดอ่านก็พบว่าไม่ธรรมดาจริงๆ เพราะทุกหน้าได้นำเสนอ

เรื่องราวที่ดีมีคุณธรรมไว้หลายเรื่องด้วยกัน เช่น พระมหาชนก
 คติธรรมแห่งความเพียรและสติปัญญา ที่ให้คติไปใช้
 ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต เรื่องราวของคนดีต้นแบบในพื้นที่
 ที่เป็นตัวอย่างในเรื่องของความเพียรและสติปัญญา ธรรมชาติ
 คิดสะกิดใจ ชีวิตพอเพียงกับกิจการเพาะเห็ดหอม และ
 เรื่องราวอีกมากมายที่ทำให้ผู้อ่านได้รับทั้งสารประโยชน์
 สนุกสนานและผ่อนคลายไปพร้อมๆ กัน

“ลายเส้นสีรุ้ง” จึงถือเป็นสื่อสีขาวอีกสื่อหนึ่ง ที่เป็น
 สื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และสะท้อนการ
 ใช้ชีวิตร่วมกันอย่างสันติสุขของคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี

หากเพื่อนๆสนใจ จะส่งผ่านประสบการณ์ดีๆ หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทีมบ.ก.ของวารสารเล่มนี้ สามารถติดต่อได้ที่
 วารสารลายเส้นสีรุ้ง โรงเรียนแมริมวิทวิทยา 668 หมู่ 1
 ตำบลแมริมใต้ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ 50180 หรือ
 โทร. 0 5329 7520

VDO Streaming สื่อดีๆ ของคนคุณธรรม

หลังจากฉบับที่แล้วทางทีมบ.ก. ได้นำเสนอเรื่องของสื่อสิ่ง
 พิมพ์ที่ทางศูนย์คุณธรรมได้จัดทำไว้ให้ผู้สนใจเข้าไปดาวน์โหลด
 จากเว็บไซต์ของศูนย์คุณธรรม www.moralcenter.or.th
 มาอ่านกันนับเป็นสิบๆ เล่มฟรีๆ แล้ว ฉบับนี้ทีมบ.ก. ขอเสนอ
VDO Streaming ของศูนย์คุณธรรม สื่อดีๆ ของคนคุณธรรม
 จากทั่วประเทศมาให้ทุกคนได้ชมกันค่ะ

วิดีโอ สตรีมมิ่ง (VDO Streaming) เป็นการนำเสนอ
 ความดีผ่านสื่อวีดิทัศน์ความยาวเพียงตอนละ 3 นาที ทำให้
 เห็นภาพคนดีและการทำความดีได้อย่างง่ายดายตายทันที เพียง
 แค่คลิกเข้าไปในเว็บไซต์ของศูนย์คุณธรรม แล้วเข้าไปที่เมนูที่

อยู่ทางซ้ายมือแล้วคลิกคำว่า **วิดีโอ สตรีมมิ่ง** เพียงเท่านี้ทุกคน
 ก็จะได้เห็นเรื่องราวดีๆ ของคนดีมีคุณธรรมทั้งหมด 16 ตอน
 ได้แก่ ตอนตลาดนัดคุณธรรม 2550 ถึงเวลาคุณธรรมนำสังคม
 ไทย ปฏิญญาคุณธรรม ทางเลือกทางรอด บริโภคด้วยปัญญา
 ค่ายสุดยอดผู้นำยุวชนวิถีพุทธ พี่สอนน้อง นักศึกษาอาสา ชีวิต
 พอเพียง มรดกคุณธรรม แผนที่คนเก่งและคนดี ภูมิปัญญา
 ด้านไม่มีหนี้ นักสื่อสารคุณธรรม ค่ายสื่อสร้างสรรค์คุณธรรม
 มากุรุหมากชีวิต และสุดท้ายตอนเสียงเพลงอาสา

ลองคลิกเข้าไปดูกันนะคะ แล้วจะเห็นว่าคนดีในสังคมไทย
 ยังมีอีกเยอะ

ภูมิคุ้มกันคุณธรรมบกร่อง

เท้าความ

หลังจากคุณยายใช้โปรแกรมเอ็มเอสเอ็นคุยกับหลานสาวสุดรัก ที่เรียนต่อปริญญาโทอยู่ที่สหรัฐอเมริกา ก็ทำให้คุณยายคลายเหงาได้บ้าง เพราะเมื่อไรที่คิดถึงก็ต่อเน็ตคุยกะหลานได้ตั้งใจ ตอนนี้นุ้ยคุณยายก็กลายเป็นนักแชตด้วยดี ที่ใช้การแชตถ่ายทอดภูมิปัญญาไทยไปสู่โลกไซเบอร์อย่างน่ารัก

เชิญคุณๆ ติดตามการแชตของยายหลานคู่นี้ตอนต่อไปได้ ณ บัดนี้

หนูเหม่ม: สวัสดีค่ะคุณยาย ช่วงนี้เป็นอย่างไรบ้างคะ เห็นบรรยากาศยังซีมๆ เหมือนครีမ်ฟ้าครีမ်ฝนยังไม่รู้จะคะ

ยาย: การเมืองยังไม่นิ่ง ก็อย่างนี้แหละ หลังเลือกตั้งทุกอย่างก็คงลงตัวเห็นภาพชัดขึ้น ขอเพียงแต่ให้พวกเราหนักแน่นไม่ออกแวกไปตามกระแส มันก็ดีขึ้นเองแหละ

หนูเหม่ม: ตอนนี้นุ้ยสอบเสร็จแล้ว มีอะไรที่คุณยายอยากเล่าให้หนูฟังบ้างคะ ไม่ได้ติดตามข่าวสารเมืองไทยมาพักใหญ่เลยคะ

ยาย: เรื่องอื่นๆ ก็คงเป็นไปตามวิถีทางของมันนั่นแหละ แต่มีเรื่องหนึ่งที่ยายอยากเล่า เพราะเห็นแล้วก็ตกใจและเป็นห่วง ยายอยากเรียกเรื่องนี้ว่า

เป็นเรื่องของ “ภูมิคุ้มกันคุณธรรมบกร่อง”

หนูเหม่ม: โห ขนาดนั้นเลยหรือคะคุณยาย มันจะร้ายแรงอย่างภูมิคุ้มกันบกร่องหรือโรคเอดส์เลยหรือเปล่าคะ แล้วมันบกร่องยังไง หนูยังไม่เข้าใจ

ยาย: ก็เรื่องที่ทางศูนย์คุณธรรม กับเอแบคโพลเขาจับมือกันทำการสำรวจเรื่อง “สถานภาพคุณธรรมของประชาชนในสังคมไทย” เมื่อเร็วๆ นี้ และเป็นครั้งแรกที่เรามีการสำรวจเรื่องของคุณธรรมกันอย่างเป็นเรื่องเป็นราวทั่วประเทศแบบนี้ ทำให้เห็นภาพสังคมไทยปัจจุบันชัดขึ้น ว่าน่าเป็นห่วงยังไง แล้วเราควรจะทำอะไรกันที่ไหนก่อน

หนูเหม่ม: แล้วมันเป็นยังไงละคะคุณยายรีบเล่ามาเถอะคะ

ยาย: ที่ยายจะเล่านี้จะใช้ภาษาง่ายๆ นะ หนูจะได้ไม่เวียนหัวกับตัวเลขมากไป คือเขาสอบถามกลุ่มตัวอย่างถึงคุณธรรมสำคัญ 6 ประการที่ได้มาจากการทำวิจัยก่อนหน้านี้แล้วว่าเป็นคุณธรรมเร่งด่วนที่สังคมควรหันมาให้ความสนใจ คือ ด้านวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ จิตอาสา และความขยันหมั่นเพียร พบว่า ด้านจิตอาสาผู้คนให้ความสนใจสูงสุด ส่วนสติสัมปชัญญะกลับได้รับความสนใจต่ำสุด

พอเปรียบเทียบด้านพื้นที่ พบว่าคนต่างจังหวัดมีระดับคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่าคนกรุงเทพฯ ซึ่งเราก็ควรจะเข้าใจได้ง่ายๆ ในเรื่องของความมีน้ำใจเวลาที่เราไปเที่ยวต่างจังหวัด และในคนต่างจังหวัดด้วยกันภาคอีสานมีระดับคุณธรรมสูงกว่าทุกภาค และที่น่ายินดีก็คือผู้หญิงมีระดับคุณธรรมสูงกว่าผู้ชายในทุกพื้นที่

ที่น่าตกใจคือ ถ้าดูตามกลุ่มอายุ คนที่มีระดับคุณธรรมสูงสุดคืออายุ 40-49 ปี ส่วนเด็กๆ เยาวชนที่อายุต่ำกว่า

20 ปี มีระดับคุณธรรมต่ำสุด แต่ถ้าแบ่งตามระดับการศึกษากลับพบว่า คนที่จบปริญญาตรีขึ้นไปมีระดับคุณธรรมสูงสุด ส่วนระดับประถมนั้นมีระดับคุณธรรมต่ำสุด

และ ถ้าแบ่งตามกลุ่มอาชีพ เกษตรกรมีระดับคุณธรรมสูงสุดในขณะที่นักเรียนนักศึกษากลับมีระดับคุณธรรมต่ำสุด

หนูเหม่ม: หนูเพิ่งเคยได้ยินเป็นครั้งแรกอย่างที่คุณยายว่าจริงๆ แต่ว่าพอเรารู้แบบนี้แล้วจะแก้ปัญหากันอย่างไรดีละคะ

ยาย: ยังหนู ยังไม่หมด พอเขาถามลึกลงไปถึงพฤติกรรม ก็พบความน่าตกใจอีกหลายเรื่อง เช่น ด้านวินัยกว่าร้อยละ 85 มีความเอนเอียงที่จะไม่ปฏิบัติตามข้อห้ามเล็กๆ น้อยๆ ของสังคม เพราะคิดว่าเป็นอุปสรรคของชีวิต รองลงมา มีความเอนเอียงที่จะไม่คิดรับผิดชอบแก้ไขปรับปรุงอะไร ถึงแม้คนส่วนใหญ่จะบอกว่าผิด ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ร้อยละ 80.5 มีความเอนเอียงจะพูดโกหกเพื่อความสบายใจของผู้อื่น ด้านจิตอาสาพบว่าร้อยละ 73.9 จะให้ความช่วยเหลือทุกครั้งเมื่อเจอเหตุฉุกเฉินเช่น พบคนเป็นลม ด้านความซนหมั่นเพียรพบว่าร้อยละ 71.9 ตั้งใจทำอะไรแล้วจะทำให้สำเร็จ และร้อยละ 57 จะทำไปเรื่อยๆ หากไม่มีใครมากระตุ้น

เป็นยังไงบ้างละหนู แต่ละข้อที่สำรวจพบ สะท้อนความบกพร่อง

ทางด้านคุณธรรมอย่างที่ยายว่าจริงไหมละ **หนูเหม่ม:** ก็คงจะจริงอย่างที่ คุณยายว่านะคะ เพราะหนูเองเมื่อมาอยู่อเมริกาใหม่ๆ ยังรู้สึกเลยว่าคนไทยต้องปรับตัวกันอย่างมากถ้าจะอยู่ที่นี้ให้ได้ เพราะเราอ่อนโยนในหลายๆ เรื่อง เช่นเรื่องระเบียบวินัย ความซนหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริตที่สะท้อนออกมาในเรื่องของการเคารพกฎต่างๆ ของสังคม

แต่ถ้าเมื่อได้เห็นข้อมูลตัวเลขชัดๆ แบบนี้แล้ว จะเอาไปใช้ประโยชน์อะไรได้บ้างละคะ

ยาย: พอได้ข้อมูลแบบนี้ ทางศูนย์คุณธรรมเขาก็เลยมุ่งเน้นไปที่การฟื้นฟูการเรียนแบบสมัยก่อนที่เชื่อมโยงระหว่างบ้าน วัดและโรงเรียน หรือที่เรียกกันว่า “บวร” มาเป็นฐานการเรียนรู้ เริ่มต้นแบบตามความถนัดของแต่ละแห่งให้กับเยาวชน เช่นบางแห่งเน้นการเรียนแบบบูรณาการวิถีพุทธ บางแห่งอาจถนัดด้านการสอนศิลปะ บางแห่งอาจจะเด่นเรื่องของจิตอาสา หรือบางแห่งอาจจะเด่นเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อแต่ละแห่งพัฒนาตัวเองเป็นศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบได้แล้ว ก็จะเป็นตัวอย่างสำหรับสถานศึกษาหรือโรงเรียนอื่นๆ จะได้นำไปปรับใช้ต่อและขยายผลต่อไปเรื่อยๆ เหมือนการหว่านเมล็ดพันธุ์ดีฯ ไว้ในแผ่นดินไทยละคะ

หนูเหม่ม: แหม น่าที่จริงๆ นะคะ ถ้าหากภารกิจนี้สำเร็จจะมีคุ้มกันคุณธรรมอย่างที่คุณยายพูดถึงก็คงบกพร่องน้อยลงสิคะ

ยาย: ยายก็หวังอย่างนั้นนะ เพราะงานสร้างสำนึกคุณธรรมนี้ มันเป็นนามธรรมที่จับต้องไม่ได้ แต่ที่ศูนย์

ที่น่าตกใจคือ ถ้าดูตามกลุ่มอายุ คนที่มีระดับคุณธรรมสูงสุดคืออายุ 40-49 ปี ส่วนเด็กๆ เยาวชนที่อายุต่ำกว่า 20 ปี มีระดับคุณธรรมต่ำสุด

คุณธรรมพยายามทำนั้น ก็เป็นการหยิบจับเรื่องนามธรรมให้เป็นรูปธรรมด้วยการเอาผลวิจัยและการสำรวจมาเป็นธงนำแล้วจะได้แก้ปัญหากันได้ถูกทาง มีการสร้างศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบในด้านต่างๆ เต็มไปหมด อย่างน้อยก็เป็นการกระตุ้นเตือนในทุกภาคส่วนในสังคมตระหนักรู้และหันมาสนใจปัญหาความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมกันอย่างจริงจังเสียที

หนูเหม่ม: คุณยายพูดยังกะเป็นประชาสัมพันธ์ของศูนย์คุณธรรมเลยนะคะ

ยาย: ก็ต้องช่วยกันหน่อยสิ เราก็อยากเห็นสังคมไทยดีขึ้นไม่ใช่หรือจะ

หนูเหม่ม: เจ้าคะ ยังไงคุณยายก็พูดถูกเสมอแหละคะหนูเอาใจช่วยคะ

ยาย: งั้นก็ดีแล้ว ยายหวังว่าหนูจะช่วยสร้างภาพลักษณ์ดีๆ ให้กับคนต่างชาติในแง่ที่เป็นคนไทยที่มีคุณธรรมดีๆ ติดตัวไปด้วยนะจ๊ะ

หนูเหม่ม: แนนอนคะ ก็หนูเป็นหลานคุณยายนี่คะ

ยาย: งั้นยายไปก่อนนะ ชักเมื่อมือแล้ว บายจ๊ะ

หนูเหม่ม: รักษาสุขภาพด้วยนะคะ หนูรักคุณยายคะ บายคะ

จากกระบอกไม้ไผ่ สู่สื่อการออมยอดฮิต

โรงเรียนบ้านจับไม้ จ.หนองคาย ได้ส่งเสริมการออมโดยแบ่งเป็น 1.การออมส่วนตัว เด็กทุกคนจะมีกระบอกไม้ไผ่คนละ 1 กระบอกเพื่อออมเงิน 2.การออมเพื่อสาธารณะ 3.การออมเพื่อชาติ คือ การออมเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ประสบภัยต่างๆ ทั่วประเทศ

โรงเรียนแมริมวิทยาคม จ.เชียงใหม่ ส่งเสริมให้เด็กออมเงินผ่านโครงการออมแล้วมีเก็บ โดยเริ่มแรกเด็กทุกคนต้องมีสมุดรายรับ-จ่ายติดตัวและต้องบันทึกเป็นประจำทุกวัน 2.ทุกคนต้องมีสมุดบัญชีเงินฝาก 3.การซื้อสลากออมสิน ซึ่งจะเน้นมากเพราะเป็นการลงทุนระยะยาว ทั้งนี้ในวันที่ 5 ธันวาคม 2550 ซึ่งเป็นวันฉลองสิริราชสมบัติครบ 80 พรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะมีโครงการเปิดกระปุกออมสินพร้อมกันทั้ง 1,300 กระบอก โดยจะมีกิจกรรมต่างๆ ดังนี้ 1.การประกวดกระปุกออมสินสวยงาม 2.การประกวดสุนทรพจน์เกี่ยวกับการออม 3.การประกวดเรียงความเกี่ยวกับการออม

จากกระบอกไม้ไผ่สุดแสนธรรมดา เมื่อนำมาแปรสภาพให้กลายเป็นกระปุกออมทรัพย์ที่มีสีสันสดใส ดึงดูดใจให้นักเรียน ครู ผู้ปกครองหันมาให้ความสำคัญกับการออมนั้น นอกเหนือจากจะมีเงินเก็บเอาไว้ใช้ในคราวจำเป็นแล้ว การออมเพื่อสาธารณประโยชน์หรือ การออมเพื่อจิตอาสา นำเงินที่ได้มาช่วยเหลือผู้สูงอายุ คนด้อยโอกาสในสังคม เป็นต้น ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมหาศาล ด้วยการออมวันละบาทเท่านั้น ภายใต้จุดมุ่งหมาย คือ เพื่อปลูกฝังนิสัยการออม ความรัก ความเมตตา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้คนอื่นฯ ในสังคมผ่านโรงเรียนต่างๆ ที่มีส่วนร่วมในการผลักดัน ดังนี้

และประหยัดช่วยฝึกหัดให้เต็มตามแนววิถีพุทธ” ส่งเสริมให้เด็กรู้จักออมร่วมกับครูประจำชั้นพอครบสิ้นเทอมก็จะนำเงินที่ได้ไปฝากที่ธนาคาร

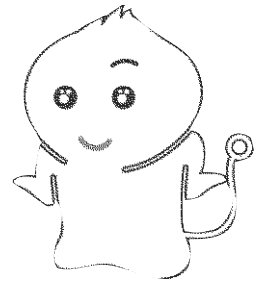
โรงเรียนบ้านห้วยผะ จ.แม่ฮ่องสอน ส่งเสริมให้เด็กนักเรียนรักการออมด้วยการส่งเสริมให้เด็กออมเงิน โดยนำกระบอกไม้ไผ่จำนวน 3 กระบอกนำไปตั้งไว้ในแต่ละห้องเรียน โดยแต่ละกระบอกจะแบ่งการออมออกเป็น 1.การออมเพื่อสาธารณะ เพื่อนำเงินที่ได้ซื้อหนังสือเข้าห้องสมุด 2.การออมเพื่อสมทบทุนอาหารกลางวันกับเด็กนักเรียน 3.การออมทุนสำรองเพื่อใช้ในยามเจ็บป่วยของนักเรียน

การมองเห็นคุณค่าของสิ่งของที่มีอยู่แล้วนำมาแปรสภาพให้เป็นสิ่งของที่มีค่าและใช้ประโยชน์ได้จริง คือการเดินตามรอยทางสู่วิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง ใครจะเอาอย่างไรไม่หวนจะ

โรงเรียนบ้านลาน จ.เชียงใหม่ ได้นำการออมเพื่อสาธารณะมาใช้โดยการให้แต่ละห้องมีกระบอกไม้ไผ่ 1 กระบอกซึ่งเด็กจะได้ออมทุกคนพอถึงสิ้นปีก็จะนำเงินที่ได้ไปซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ส่วนอีกหนึ่งกระบอกเป็นการออมเพื่อจิตอาสา

โรงเรียนบ้านแม่จ้อง จ.เชียงใหม่ ตั้งกระบอกไม้ไผ่ไว้ที่ด้านหน้าห้องสมุด โดยการเชิญชวนนักเรียน ครู ผู้ปกครอง มาร่วมมือกันออม ส่งเสริมให้มีการออมทุกวันครั้งละ 1 บาท โดยพอสิ้นเทอมจะนำเงินที่ได้มาซื้อหนังสือเข้าห้องสมุด ส่วนการออมเพื่อตนเองมีชื่อว่า “การออม

สวัสดิ์ คุณผู้อ่านที่รัก

กลับมาพบกันอีกแล้วนะคะ เป็นอย่างไรกันบ้างคะ กับเกมของน้องดีจริงฉบับที่แล้ว คงจะถูกใจผู้ที่ชอบวิชาคณิตศาสตร์กัน เพราะว่ามีคนตอบกันเข้ามามากมายเหลือเกิน หวังว่าฉบับนี้ก็จะมีเพื่อน ๆ น้องๆ ร่วมสนุกกันมากเหมือนเดิมนะคะ

เอาล่ะคะ เดี่ยวเพื่อนๆจะเบื่อน้องดีจริง เรามาเล่นเกมกันเลยดีกว่า สำหรับเกมครั้งนี้ของเราก็ง่ายอีกแล้วคะ เพียงแค่เพื่อนๆอ่านคำใบ้ แล้วจับคู่กับคำตอบที่ถูกต้อง เท่านั้นก็เรียบร้อยแล้วคะ ถ้าใครที่ได้อ่านวารสารฉบับนี้ทุกหน้า ก็สามารถตอบคำถามได้อย่างสบาย เพราะทุกคำตอบอยู่ในเล่มนี้อยู่แล้ว ถ้าพร้อมแล้ว ก็เริ่มได้เลยนะคะ

คำใบ้

1. คนที่มีระดับคุณธรรมสูงสุดตามผลวิจัยเอแบคโพลคือช่วงอายุใด
2. เว็บไซต์ของศูนย์คุณธรรม คือ
3. ฝ่ายกั้นน้ำหรือฝ่ายชะลอความชุ่มชื้นที่ อ.แม่สะเรียง มีชื่อเรียกว่าอะไร
4. ผู้อำนวยการโรงเรียน ที่ได้รับฉายาว่า ผอ.ภารโรงคือใคร

คำตอบ

ก. www.moralcenter.or.th	ข. ฝ่ายกะเหรี่ยง
ค. ผอ.ธวัชชัย	ง. 40-49 ปี
จ. ต่ำกว่า 20 ปี	ฉ. ผอ.สนธิชัย
ช. ฝ่ายแม่ว	ซ. www.kunnathum.or.th

เอ...ง่ายไปรีเปล่านี่ ถ้าใครทราบคำตอบแล้ว รีบเขียนคำตอบแล้วส่งมาชิงรางวัลกันได้เลยนะคะ (ถ้าไม่yantกตหนังสือ ก็ให้ถ่ายเอกสาร หรือเขียนคำตอบใส่ไปรษณียบัตรมาก็ได้นะคะ) อย่าลืมกรอกชื่อ ที่อยู่ แล้วส่งมาที่

กอง บ.ก.วารสาร “คุณธรรม” 32/152 ซอย 65 ถ.รามอินทรา ลาดพร้าว กทม. 10230

50 ท่านที่ตอบถูกและโชคดีจะได้รับของรางวัลเก๋ๆจากศูนย์คุณธรรมเช่นเคย หมดเขตส่งคำตอบในวันที่ 20 สิงหาคม 2550 นี้ะคะ น้องดีจริงจะรอคะ แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้านะคะ

สนุกกับ น้อยดี-เดียว ฉบับสิงหาคม 2550

ชื่อผู้ตอบ..... นามสกุล .....

ที่อยู่.....

โทร.....อีเมลล์ (ถ้ามี).....

- ขอตอบว่า ข้อ 1 คือ.....
 ข้อ 2 คือ.....
 ข้อ 3 คือ.....
 ข้อ 4 คือ.....

(เฉลยคำตอบฉบับเดือนกรกฎาคม 2550 ข้อ 1. 80 ข้อ 2. 11 ข้อ 3. 82 ข้อ 4. 48 ข้อ 5. 221)

TV
3,5,7,9,11,TITV

1

31

ธรรมะ

วิทยุ

ชื่องาน/รายการ

สถานที่จัด/ติดต่อ

วัน-เวลา

รายการ “ดอกไม้บาน สื่อสารความดี”

ออกอากาศทางช่อง 3 (สารคดี 3 นาที)

ทุกวันศุกร์ 12.40-12.50น.

รายการเพื่อนแก้ว ช่วงการ์ตูนธรรมะ ชุด รื้อไหนดื้อไหน

ออกอากาศทางช่อง 9

ทุกวันจันทร์ 16.30-17.00น.

รายการ “มุม...มีดี”

ออกอากาศทางช่อง 3

เสาร์ 06.50-07.00น.

รายการสารคดีมีสาระ จากศูนย์คุณธรรม

ช่วง “เรื่องจริง...มุมมีดี”

ออกอากาศทางช่อง 7

พฤหัสบดี 22.20น.

รายการเรื่องจริงผ่านจอ

สอนศิลปะธรรมสำหรับเด็กและผู้ใหญ่ โดยพระมหาสมชาย ธีรธมโม

รร.พุทธศาสนวันอาทิตย์ วัดชลประทานรังสฤษฎ์ นนทบุรี

ผู้ใหญ่-เสาร์บ่าย เด็ก-เสาร์-อาทิตย์

รายการธรรมะและสาระดีๆ จากวิทยุชุมชนปฐมมโศก

วิทยุชุมชนปฐมมโศก FM107.9Mhz โทร.08 9009 6544

5.00-21.00น. ทุกวัน

สมาธิเบื้องต้น สำหรับบุคคลทั่วไป

ห้องหนังสือเวียนธรรม โทร.0 2244 8292

ศุกร์-อาทิตย์ที่ 2 และ 4 ของทุกเดือน

บรรยายธรรม โดยชมรมคนรู้ใจ

ณ หอประชุมพุทธคยา ชั้น 22 อาคารอมรินทร์พลาซ่า โทร.0 2685 2254-5

ทุกวันอังคาร เวลา 18.00-20.00น.

วิปัสสนา Exploration Wisdom โดย ดร.ไชยณพล อัครคุุศุเศรษฐู

ธรรมสถานว่องวานิช สมุทรปราการ ติดต่อคุณเดช / คุณรวมพร โทร.0 2755 7323

1-5 ส.ค. 2550

หลักสูตรพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการตำรวจภูธรภาคที่ 7

สถาบันผู้นำ ติดต่อคุณสมพงษ์ พังเจริญจิตต์ โทร.08 1853 5000

5-8 ส.ค. 2550

ความสุขมวลรวมประชาชาติ

ติดต่อสอบถามเพิ่มเติมได้ที่เสมสิกขาลัย สำนักงานรามคำแหง โทร.0 2314 7385-6

10-12 ส.ค. 2550

ร่วมทำบุญตักบาตรเนื่องในวันแม่

เสถียรธรรมสถาน โทร.0 2510 6697 หรือ 0 2510 4756

12 ส.ค. 2550

พัฒนาจิตใจให้เกิดปัญญาและสันติสุข โดยคุณแม่สิริ กรินชัย

ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทยฯ เพชรเกษม 54 (ศูนย์ฯ) ฝ่ายกิจกรรม 0 2805 0790-3

15-22 ส.ค. 2550

หลักสูตรพัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้นำเยาวชน กรุงเทพมหานคร

สถาบันผู้นำ ติดต่อคุณสมพงษ์ พังเจริญจิตต์ โทร.08 1853 5000

16-19 ส.ค. 2550

วิปัสสนาเบื้องต้น สำหรับสาธุชนทั่วไป โดย อ.เรณู ทัตถณรงค์

ยุวพุทธเจดิมพระเกียรติ ปทุมธานี (ศูนย์ 2) ฝ่ายกิจกรรม 0 2805 0790-3

17-19 ส.ค. 2550

หลักสูตรพัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้นำภาคราชการและเอกชน

สถาบันผู้นำ ติดต่อคุณสมพงษ์ พังเจริญจิตต์ โทร.08 1853 5000

24-27 ส.ค. 2550

หลักสูตรพัฒนาคุณภาพชีวิต นักเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน

สถาบันผู้นำ ติดต่อคุณสมพงษ์ พังเจริญจิตต์ โทร.08 1853 5000

29 ส.ค.-1 ก.ย. 2550

สวัสดิ์ครับ พี่ กอง บ.ก.วารสาร
คุณธรรม

ผมชื่อเด็กชายชาคร เกียรติกิจ
เรียนอยู่ชั้น ป.4 คุณแม่ของผมได้
ติดตามอ่านวารสารคุณธรรมมา
ตั้งแต่ต้นปี 2550 แล้ว ท่านชอบเนื้อหา
ในวารสารมากครับ แม่ก็จะบอกผม
อยู่เสมอให้ผมเป็นคนดี ตั้งใจเรียน และ
ท่านก็นำวารสารคุณธรรมมาให้ผมอ่านด้วย
ผมอ่านแล้วก็รู้สึกชอบ เพราะว่าเนื้อหา
แต่ละคอลัมน์เป็นเรื่องเกี่ยวกับคนดี
ความดี และที่สำคัญอ่านเข้าใจง่าย และ
ที่ผมจะชอบมากเป็นพิเศษ ก็คือคอลัมน์
สนุกกับน้องดี-เตี๋ยว ผมและแม่จะ
ช่วยกันหาคำตอบอย่างสนุกสนานทุกเล่ม
เลยครับ

สุดท้ายก็ขอให้พี่ ตั้งใจทำงาน และ
ผลิตผลงานดีๆ ออกมามากๆ นะครับ
เด็กชายชาคร เกียรติกิจ

สวัสดิ์จะ น้องชาคร ที่น่ารัก

พวกพี่ ที่นี้ยิ้มแถมปรึกันเป็นแถว
กับคำชมของน้องๆ ถ้าหากน้องมี
เรื่องราวดีๆ ในโรงเรียนของน้องก็เขียน
เล่ามาถึงพี่ ที่กอง บ.ก.ได้เลย ถ้าหาก
ได้รับการตีพิมพ์ ก็จะได้รับของที่ระลึกเก็บ
จากทีมกองบรรณาธิการด้วย

พี่ดีใจกับน้องนะค่ะ ที่มีคุณแม่ที่รัก
และเข้าใจพวกน้องๆ อย่างคุณแม่ของ
น้องชาคร ที่สรรหาแต่สิ่งดีๆ ให้กับน้อง
ถ้ามีเรื่องราวดีๆ อย่างลิ้มนะค่ะ จะเขียน
จ.ม. หรือส่งอีเมลล์มาก็ได้ พวกพี่จะรอ
นะค่ะ

บ.ก.

เรียน กอง บ.ก.วารสารคุณธรรม

ดิฉันได้มีโอกาสอ่านวารสาร
คุณธรรม ฉบับที่ 5 และ 6 รู้สึก
เสียดายที่ไม่ได้อ่านเล่มอื่นๆ
ก่อนหน้านี้ เพราะเนื้อหาและสาระใน
วารสารมีประโยชน์และเหมาะกับสภาพ
บ้านเมืองของเราในขณะนี้มาก ไม่ว่าจะ
เป็นแนวความคิดเสริมสร้างคุณธรรม
จริยธรรม เศรษฐกิจพอเพียง หรือว่า
ภูมิปัญญาชาวบ้านและวิถีชุมชน ซึ่ง
ทั้งหมดนี้เป็นวิถีไทยที่เรามักจะมองข้าม
กันไปเสมอๆ หากว่าเราทุกคนช่วยกัน

เวทีนี้สำหรับคุณผู้อ่านทุกคนนะค่ะ บ.ก. ยินดีตอบทุกคำถามและฉบับใดได้
ตีพิมพ์เรามีของกำนัลที่มีคุณค่าให้ทุกคนค่ะ ส่งจดหมายได้ที่ กองบ.ก.วารสาร
คุณธรรม 32/152 ถ.รามอินทรา 65 ลาดพร้าว กทม. 10230 หรือโทรสาร
ที่ 0 2945 8057 หรืออีเมลที่ stylecreative@yahoo.com

ปลูกฝังแนวความคิดดีๆ ให้กับทุกคน
โดยเฉพาะเด็กๆ ดิฉันเชื่อว่าประเทศไทย
ของเราจะต้องดีขึ้นๆ ขึ้นไปแน่นอนค่ะ
จะเป็นกำลังใจให้ค่ะ
ปริศนา แซ่ตั้ง

สวัสดิ์ค่ะ คุณปริศนา

ถ้าเดาไม่ผิด คุณปริศนาคงจะต้อง
เป็นแม่พิมพ์ของชาติคนหนึ่งแน่ๆ เพราะ
ว่าวารสารของเราแจกจ่ายไปตาม
โรงเรียนต่างๆ มากมาย แต่ก็ยังไม่ทั่วถึง
เพราะด้วยข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ
ทำให้แต่ละโรงเรียนได้รับวารสารของเรา
เพียงโรงเรียนละ 1 เล่มเท่านั้น บาง
โรงเรียนก็ไม่สามารถให้บริการได้ทั่วถึง
เพราะหนังสืออาจไปตกอยู่ที่อาจารย์
หรือครูท่านใดท่านหนึ่ง กว่าจะถึงมือเด็กๆ
ก็คงจะเข้าไปพอสมควร แต่ถ้าหากพอมี
กำลังใจ ใช้อินเทอร์เน็ตได้ ก็อาจใช้วิธีการ
ดาวน์โหลดไฟล์วารสารจากเว็บไซต์ของ
ศูนย์คุณธรรมได้ โดยเฉพาะวารสารเล่ม
เก่าๆ นะค่ะ มีครบทุกเล่มเลยนะ ลองดู
นะค่ะที่ www.moralcenter.or.th

หวังว่า คุณปริศนาจะได้ใช้ประโยชน์
จากวารสารคุณธรรมเล่มเก่าๆ เพื่อ
ถ่ายทอดต่อไปยังเด็กๆ ให้กว้างขวางขึ้น
นะค่ะ

บ.ก.

สวัสดิ์ค่ะ พี่ วารสารคุณธรรมทุกคน

ก่อนอื่นก็ต้องขอชมเชยกอง บ.ก.
ทุกท่านนะค่ะ ที่ผลิตหนังสือดีๆ
อย่างนี้ มาให้คนไทยได้อ่านกัน
เพราะว่าหนังสือดีมีสาระอย่างนี้ หาได้
ยากมาก แต่น่าจะเพิ่มจำนวนหน้าให้
มากกว่านั้นนะค่ะ เพราะวารสารฉบับนี้
เดือน 1 ออกยากจะอ่านเรื่องดีๆ ให้มากกว่า
นี้นะค่ะ

ที่อยากจะให้เพิ่มเติมในวารสาร
ก็คือ คอลัมน์พาไปชิมอาหารอร่อยๆ
อาจจะเป็นอาหารมังสวิรัตก็ได้นะค่ะ

จะได้เข้ากับคอนเซ็ปต์ของวารสาร ถ้า
จะให้ดี น่าจะให้ผู้อ่านได้ร่วมสนุก ได้
มีโอกาสไปตะลอนชิมด้วยก็ดีค่ะ

สุดท้ายก็ขอเป็นกำลังใจให้ทีม
บ.ก.ทุกท่าน ผลิตหนังสือดีๆ อย่างนี้
ตลอดไปนะค่ะ

น้องหนู

สวัสดิ์ค่ะ คุณน้องหนู

ข้อเสนอแนะของคุณน้องหนู ตรงใจ
ทีมงานวารสารมากๆ เลยนะค่ะ เพราะ
ว่าพวกเราเอง เมื่อทำไปนานเข้า เห็น
กลุ่มคน และเครือข่ายที่ทำกิจกรรมดีๆ
ทั่วแผ่นดินไทย ก็ทำให้เกิดกำลังใจที่
จะเผยแพร่กิจกรรมดีๆ ให้กว้างขวาง
มากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามไว้กับคุณ
ปริศนานั้นแหละค่ะ ว่ายังมีปัจจัยเรื่อง
ของงบประมาณเข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะ
วารสารเล่มนี้ ไม่ได้มีรายได้จากทางไหน
เลย เผยแพร่ไปฟรีๆ เพื่อให้เป็นตัวอย่าง
และกำลังใจแก่คนทำดีทั้งหลาย ทำให้
ต้องกระเปียด กระเสียน ใช้เงิน
งบประมาณแผ่นดินให้คุ้มค่าที่สุดเท่าที่
จะทำได้

ไม่แน่ว่าในปีงบประมาณหน้า
อาจมีการเปลี่ยนแปลงอะไรดีๆ ให้เห็น
ก็ได้ โปรดติดตาม

ส่วนที่แนะนำเรื่องให้พาไปชิมอาหาร
มังสวิรัตนั้น อาจจะเป็นโครงการใน
อนาคตได้ แต่ตอนนี้ที่สะดวกที่สุด และ
อยู่ในกรุงเทพฯ ก็ขอแนะนำให้ไปที่บ้าน
สวนไผ่ ศูนย์อาหารมังสวิรัตที่ใหญ่ที่สุดใน
กทม. อยู่ตรงข้ามกับซอยพลโยธิน
5 หรือลงรถไฟฟ้ามหานครที่สถานีสนามเป้า
เดินย้อนมาทางอนุสาวรีย์ชัย 100 เมตร
ก็ได้ชิมอร่อยอาหารสุขภาพในราคาเบาๆ
แล้วละค่ะ

แนะนำกันเพียงแค่นี้คงพอจะ
บ.ก.

ตามไปดูเด็กๆ ทำฝายกนกนนา ที่แม่สะเรียง

จากซ้าย ด.ช.ดิเม ด.ช.สุพรรณ และ ด.ช.เซดา กับเพื่อนๆ ร่วมโรงเรียน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงแนะนำให้ใช้ฝายกนกนน้ำ หรือ ฝายชะลอความชุ่มชื้น (CHECK DAM) กับชนเผ่าแม้วที่อาศัยอยู่บนที่ราบสูงเป็นกลุ่มแรก นับแต่นั้นมาจึงมีการเรียกขานกันต่อๆ มาว่า “ฝายแม้ว”

เช่นเดียวกับที่โรงเรียนบ้านห้วยไผ่ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โรงเรียนต้นแบบการอนุรักษ์ทรัพยากร

ป่าไม้ จนได้รับรางวัลโล่พระราชทานจากสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ มาแล้ว จากผลงานการจัดทำฝายชะลอความชุ่มชื้น ซึ่งเราจะมาหาคำตอบ ผ่านคำบอกเล่าของนักเรียนวัยละอ่อนทั้ง 3 คน ถึงขั้นตอนการทำฝายแม้ว ดังนี้

ด.ช.เซดา ชั้น ม.2 อายุ 15 ปี เล่าว่า ชั้นแรก แบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มๆ ละ 10 คน จากกลุ่มใหญ่ 50-60 คน การทำฝายแม้วจะทำในวันเสาร์ วันอาทิตย์ เพื่อไม่ให้เสียการเรียน โดยร่วมกับครูและชาวบ้าน ซึ่งใช้เวลาการทำครึ่งวันเท่านั้น วิธีการ คือ เข้าไปสำรวจพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมหรือพื้นที่ต้นน้ำลำธารที่ถูกบุกรุกแผ้วถางจนทรัพยากรป่าไม้ลดน้อยลงเราก็จะไปทำฝายแม้วตรงนั้น

ด.ช.สุพรรณ สิ่งขบรจข ชั้น ม.2 อายุ 13 ปี เล่าว่า ขั้นตอนที่สอง คือการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ ไม้ไผ่ หิน ดินทราย กระจอบ จอบ เสียม เชือกฟาง โดยวิธีการง่ายๆ คือ ขุดหรือโกยหิน ดิน

ทราย บริเวณพื้นที่ใกล้ฝายใส่กระจอบมัดปากกระจอบให้แน่น เมื่อขุดหิน ดิน ไม้ที่อยู๋บริเวณร่องน้ำออกแล้วจะกลายเป็นแอ่งขนาดเล็กเพื่อรองรับน้ำ แล้วยกกระจอบที่เตรียมไว้ไปกั้นน้ำไว้ โดยตั้งกระจอบเรียงกันตามแนวขวางสูงประมาณ 1 เมตร จากนั้นนำไม้ไผ่ที่เตรียมมาผูกด้วยเชือกฟางให้แน่นเพื่อใช้ในการลำเลียงน้ำไปยังแหล่งป่าที่ทุดโทรม เพื่อให้ป่าบริเวณนั้นชุ่มชื้นขึ้น

ด.ช.ดิเม เกษตรยั่งยืนสภา ชั้น ม.2 อายุ 13 ปี เล่าว่า การทำฝายแม้วเป็นประโยชน์มาก นอกเหนือจากสัตว์ต่างๆ จะได้อยู่อาศัยแล้ว ยังเป็นแหล่งรวมพืชผัก สมุนไพรป่าต่างๆ อีกมากมาย โดยป่าก็เปรียบได้กับตลาดขนาดใหญ่ซึ่งเป็นแหล่งอาหารให้เราจับจ่าย โดยที่เราไม่ต้องเสียเงินซื้อแม้แต่บาทเดียว ถ้าเกิดไฟป่าขึ้น เราก็มีแหล่งน้ำที่กักเก็บไว้ดับไฟป่าได้

นอกจาก “ฝายแม้ว” ที่เริ่มทำในต้นฤดูแล้งแล้ว โรงเรียนบ้านห้วยไผ่ยังทำกิจกรรมด้านการปลูกป่าทดแทนในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม การทำแนวกันไฟในช่วงฤดูแล้ง เพื่อป้องกันการลุกลามของไฟป่า การเข้าค่ายอบรมพัฒนากการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ การเข้าค่ายสลายใจครอบครัวคนรักป่า โครงการคืนต้นไม้สู่ป่าเท่าอายุ ม.3 เป็นต้น

ไอ้โฮ! สมกับเป็นโรงเรียนต้นแบบการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จริงๆ ว่าไหม?

นอกจาก “ฝายแม้ว” ที่เริ่มทำในต้นฤดูแล้งแล้ว โรงเรียนบ้านห้วยไผ่ยังทำกิจกรรมด้านการปลูกป่าทดแทนในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม การทำแนวกันไฟในช่วงฤดูแล้ง เพื่อป้องกันการลุกลามของไฟป่า

สนธิชัย ส้มเกตุ

ครูวิถีพุทธต้นแบบ

ผอ.สนธิชัย ส้มเกตุ ผู้ได้รับฉายาจากชาวบ้านว่า ผอ.ภารโรง (ทำทุกอย่างในโรงเรียน ไม่เว้นงานภารโรง) แห่งโรงเรียนบ้านแม่จ้อง ต.ตลาดใหญ่ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ ด้วยวัยเพียง 45 ปี ได้สร้างปรากฏการณ์ใหม่ให้กับการเรียนการสอน ด้วยการคิดค้นรูปแบบบริหารเชิงพุทธ “แม่จ้องบวร” โดยการนำเอาภักตยาณมิตร วิถีพุทธ วิถีชุมชน นำไปสร้างรูปแบบในการสอน โดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม เข้าร่วมกับแบบเรียน ซึ่งประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก จนได้รับยกย่องให้เป็น ศูนย์เรียนรู้ต้นแบบ บูรณาการจิตอาสาและความพอเพียง ส่งผลให้ได้รับรางวัล โรงเรียนพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประจำปี 2549 และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ประกาศให้เป็นบุคลากรต้นแบบการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2544 และรางวัลการ์ตูนดีต่างๆ อีกมากมาย

ณ วันนี้คนในแวดวงการศึกษาจากทั่วสารทิศ ต่างให้ความสนใจและมุ่งหน้าไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนบ้านแม่จ้อง และขอพบ ผอ.สนธิชัย ส้มเกตุ อย่างไม่ขาดสาย

“การเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง ถ้ามันคิด แต่จะพัฒนาคนอื่นแต่ไม่พัฒนาตนเองก็จะไม่บังเกิดผล ที่สำคัญที่สุดคือ การที่เราต้องเป็นต้นแบบที่ดีเพราะต้นแบบที่ดีนั้นมีค่ามากกว่าคำสอน”

ด้วยแรงบันดาลใจที่ได้รับการปมเพาะ ปลูกฝังสิ่งดีๆ มาจากคุณพ่อ ทำให้ ผอ.สนธิชัย ได้นำหลักการ วิธิดัดดั่งกล่าวมาถ่ายทอดถึงนักเรียนรุ่นต่อรุ่นให้กลายเป็นคนดี มีจิตอาสาในการช่วยเหลือคนอื่น ๆ อยู่เสมอ จนทำให้ ผอ.สนธิชัยกลายเป็นที่รักและเคารพของนักเรียนและคนในชุมชนเป็นอย่างมาก โดยผ่านคำบอกเล่าของ นายอนันต์ ยอดยิ่ง ประธานกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านแม่จ้อง ผู้ใกล้ชิด คลุกคลี ช่วยเหลืองานโรงเรียนอย่างเข้มแข็งจนได้รับฉายาว่า ผอ.คนที่ 2 ว่า

“ทุกคนในชุมชนรัก ผอ.สนธิชัยมาก เพราะว่าเป็น ผอ.นักพัฒนา คือทำทุกอย่างและทุ่มเทมาก ทำจริง ทำให้เห็น เมื่อชาวบ้านเห็น ผอ.ทำเพื่อโรงเรียน เพื่อชุมชน เราก็ต้องมาช่วยทำ เมื่อได้ยินมาว่ามีคำสั่งจะย้าย ผอ.สนธิชัยไปอยู่ที่อื่น ชาวบ้านถึงขนาดรวมตัวกันไปขอร้องที่อำเภอให้ ผอ.สนธิชัยอยู่ต่อ ทางอำเภอก็ยอม เราทุกคนดีใจมาก”

คนดีๆ เมื่อไปอยู่แห่งหนใดย่อมสร้างแต่คุณประโยชน์ให้กับชุมชนโดยแท้...

